

Βρυξέλλες, 19.4.2021
C(2021) 2594 final

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα

Πίνακας περιεχομένων

1.	Εισαγωγή.....	3
2.	Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί.....	6
2.1.	Πεδίο εφαρμογής των περιφερειακών ενισχύσεων.....	6
2.2.	Ορισμοί	9
3.	Κοινοποιήσιμες περιφερειακές ενισχύσεις	14
4.	Επιλέξιμες δαπάνες	14
4.1.	Επενδυτικές ενισχύσεις.....	14
4.1.1.	Επιλέξιμες δαπάνες που υπολογίζονται με βάση τις επενδυτικές δαπάνες	15
4.1.2.	Επιλέξιμες δαπάνες που υπολογίζονται με βάση το μισθολογικό κόστος.....	17
4.2.	Ενισχύσεις λειτουργίας	17
5.	Αξιολόγηση της συμβατότητας των περιφερειακών ενισχύσεων.....	17
5.1.	Συμβολή στην περιφερειακή ανάπτυξη και στην εδαφική συνοχή.....	19
5.1.1.	Καθεστώα επενδυτικών ενισχύσεων	19
5.1.2.	Κοινοποιήσιμες μεμονωμένες επενδυτικές ενισχύσεις.....	20
5.1.3.	Καθεστώα ενισχύσεων λειτουργίας.....	21
5.2.	Χαρακτήρας κινήτρου.....	22
5.2.1.	Επενδυτικές ενισχύσεις.....	22
5.2.2.	Καθεστώα ενισχύσεων λειτουργίας.....	25
5.3.	Ανάγκη για κρατική παρέμβαση	25
5.4.	Καταλληλότητα των περιφερειακών ενισχύσεων	26
5.4.1.	Καταλληλότητα μεταξύ εναλλακτικών μέσων πολιτικής.....	26
5.4.2.	Καταλληλότητα μεταξύ εναλλακτικών μέσων ενισχύσεων.....	27
5.5.	Αναλογικότητα του ποσού της ενίσχυσης (περιορισμός της ενίσχυσης στο ελάχιστο αναγκαίο)	27
5.5.1.	Επενδυτικές ενισχύσεις.....	27
5.5.2.	Καθεστώα ενισχύσεων λειτουργίας.....	30

5.6.	Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές.....	30
5.6.1.	Γενικά ζητήματα	30
5.6.2.	Προφανείς αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές	32
5.6.3.	Καθεστώα επενδυτικών ενισχύσεων	34
5.6.4.	Κοινοποιήσιμες μεμονωμένες επενδυτικές ενισχύσεις.....	35
5.6.5.	Καθεστώα ενισχύσεων λειτουργίας.....	37
5.7.	Διαφάνεια.....	38
6.	Αξιολόγηση.....	39
7.	Χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων	41
7.1.	Πληθυσμιακή κάλυψη επιλέξιμη για περιφερειακές ενισχύσεις	41
7.2.	Η παρέκκλιση του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α)	42
7.3.	Η παρέκκλιση του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ).....	43
7.3.1.	Προκαθορισμένες περιοχές «γ»	44
7.3.2.	Μη προκαθορισμένες περιοχές «γ»	45
7.4.	Μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης που ισχύουν για τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις.....	47
7.4.1.	Μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης σε περιοχές «α»	47
7.4.2.	Μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης σε περιοχές «γ»	48
7.4.3.	Αυξημένες εντάσεις ενισχύσεων για τις ΜΜΕ.....	49
7.4.4.	Αυξημένες εντάσεις ενισχύσεων για εδάφη που προσδιορίζονται για στήριξη από το ΤΔΜ	49
7.4.5.	Αυξημένες εντάσεις ενίσχυσης για τις περιφέρειες που αντιμετωπίζουν μείωση πληθυσμού.....	49
7.5.	Κοινοποίηση των χαρτών περιφερειακών ενισχύσεων και αξιολόγησή τους	49
7.6.	Τροποποιήσεις.....	50
7.6.1.	Πληθυσμιακό απόθεμα.....	50
7.6.2.	Ενδιάμεση επανεξέταση.....	50
8.	Τροποποίηση των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020	50
9.	Δυνατότητα εφαρμογής των κανόνων για τις περιφερειακές ενισχύσεις	51
10.	Υποβολή εκθέσεων και παρακολούθηση.....	52
11.	Επανεξέταση	52

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η Επιτροπή μπορεί να θεωρήσει ότι οι ακόλουθες κατηγορίες κρατικών ενισχύσεων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης:
  - α) κρατικές ενισχύσεις για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης περιοχών στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση, καθώς και για την προώθηση της ανάπτυξης των περιοχών που αναφέρονται στο άρθρο 349 της Συνθήκης¹ και
  - β) κρατικές ενισχύσεις για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών περιοχών στην Ευρωπαϊκή Ένωση¹.

Οι ενισχύσεις αυτού του είδους είναι γνωστές ως κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα.
2. Στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές καθορίζονται οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να θεωρηθεί ότι οι περιφερειακές ενισχύσεις συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά. Καθορίζονται επίσης τα κριτήρια για τον προσδιορισμό των περιοχών που πληρούν τις προϋποθέσεις συμβατότητας σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της Συνθήκης.
3. Πρωταρχικός στόχος του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων στον τομέα των περιφερειακών ενισχύσεων είναι να διασφαλιστεί ότι οι ενισχύσεις για την περιφερειακή ανάπτυξη και την εδαφική συνοχή² δεν αλλοιώνουν κατά τρόπο αδικαιολόγητο τους όρους των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών³. Ειδικότερα, επιδιώκεται να αποφευχθεί ο αγώνας πλειοδοσίας επιδοτήσεων στον οποίο ενδέχεται να επιδοθούν τα κράτη μέλη στην προσπάθειά τους να προσελκύσουν ή να διατηρήσουν επιχειρηματικές δραστηριότητες σε ενισχυόμενες περιοχές της ΕΕ, καθώς και να περιοριστούν στο ελάχιστο αναγκαίο οι επιπτώσεις των περιφερειακών ενισχύσεων στις συναλλαγές και στον ανταγωνισμό.
4. Ο στόχος της περιφερειακής ανάπτυξης και της εδαφικής συνοχής διακρίνει τις περιφερειακές ενισχύσεις από άλλες μορφές ενισχύσεων, όπως οι ενισχύσεις για έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία, απασχόληση, κατάρτιση, ενέργεια ή για την προστασία του περιβάλλοντος, οι οποίες επιδιώκουν άλλους στόχους οικονομικής

¹ Οι περιοχές που είναι επιλέξιμες για περιφερειακές ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης, που συνήθως αναφέρονται ως περιοχές «α», τείνουν να είναι οι πλέον μειονεκτούσες στην ΕΕ όσον αφορά την οικονομική ανάπτυξη. Οι περιοχές που είναι επιλέξιμες για περιφερειακές ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης, που αναφέρονται ως περιοχές «γ», τείνουν επίσης να βρίσκονται σε μειονεκτική θέση, πλην όμως σε μικρότερο βαθμό.

² Σύμφωνα με το άρθρο 174 παράγραφοι 1 και 2 της Συνθήκης: «*Η Ένωση, προκειμένου να προαχθεί η αρμονική ανάπτυξη του συνόλου της, αναπτύσσει και εξακολουθεί τη δράση της με σκοπό την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής της συνοχής. Η Ένωση αποσκοπεί, ιδιαίτερα, στη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών και στη μείωση της καθυστέρησης των πλέον μειονεκτικών περιοχών.*»

³ Για τους σκοπούς των παρούσων κατευθυντήριων γραμμών, όταν η Επιτροπή αναφέρεται σε «κράτη μέλη», συμπεριλαμβάνει το έδαφος της Βόρειας Ιρλανδίας όπως συμφωνήθηκε στο πλαίσιο του «πρωτοκόλλου για τις Ιρλανδία / Βόρεια Ιρλανδία» που προσαρτάται στη συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας.

ανάπτυξης βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Σε ορισμένες περιπτώσεις ενδέχεται να επιτραπούν υψηλότερες εντάσεις ενίσχυσης για τους εν λόγω άλλους τύπους ενισχύσεων, όταν χορηγούνται σε επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε ενισχυόμενες περιοχές, ως αναγνώριση των ιδιαίτερων δυσχερειών που αντιμετωπίζουν στις περιοχές αυτές⁴.

5. Οι περιφερειακές ενισχύσεις μπορούν να διαδραματίσουν αποτελεσματικό ρόλο μόνον εφόσον χρησιμοποιούνται με φειδώ και αναλογικά και επικεντρώνονται σε ενισχυόμενες περιοχές της ΕΕ⁵. Ειδικότερα, τα επιτρεπόμενα ανώτατα όρια της ενίσχυσης θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν την έκταση των προβλημάτων που πλήττουν την ανάπτυξη των οικείων περιοχών. Τα πλεονεκτήματα της ενίσχυσης όσον αφορά την ανάπτυξη μιας ενισχυόμενης περιοχής πρέπει να υπερβαίνουν τη στρέβλωση του ανταγωνισμού και των συναλλαγών την οποία μπορεί να προκαλέσει⁶. Η βαρύτητα που αποδίδεται στα θετικά αποτελέσματα της ενίσχυσης ενδέχεται να ποικίλλει ανάλογα με την παρέκκλιση δυνάμει του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης, που σημαίνει ότι μπορεί να γίνεται αποδεκτή μεγαλύτερη στρέβλωση του ανταγωνισμού στις πλέον μειονεκτούσες περιοχές που καλύπτονται από το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) σε σύγκριση με τις περιοχές που καλύπτονται από το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ)⁷.
6. Επιπλέον, οι περιφερειακές ενισχύσεις μπορούν να διαδραματίσουν αποτελεσματικό ρόλο στην προώθηση ή τη διευκόλυνση της οικονομικής ανάπτυξης των ενισχυόμενων περιοχών, μόνον εφόσον χορηγούνται με σκοπό την τόνωση πρόσθετων επενδύσεων ή οικονομικών δραστηριοτήτων στις εν λόγω περιοχές. Σε ορισμένες, πολύ λίγες και σαφώς προσδιορισμένες περιπτώσεις, τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι περιοχές αυτές όσον αφορά την προσέλκυση ή τη διατήρηση της οικονομικής δραστηριότητας ενδέχεται να είναι τόσο σοβαρά ή μόνιμα που οι επενδυτικές ενισχύσεις να μην επαρκούν για να καταστήσουν δυνατή την ανάπτυξη της περιοχής. Στην περίπτωση αυτή είναι δυνατόν οι περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις να συμπληρώνονται με περιφερειακές ενισχύσεις λειτουργίας.
7. Το 2019 η Επιτροπή δρομολόγησε αξιολόγηση του πλαισίου των περιφερειακών ενισχύσεων προκειμένου να αξιολογήσει αν οι κατευθυντήριες γραμμές για τις περιφερειακές ενισχύσεις εξακολουθούσαν να είναι κατάλληλες για τον επιδιωκόμενο σκοπό. Από τα αποτελέσματα⁸ προέκυψε ότι, καταρχήν, οι κανόνες είναι αποτελεσματικοί, αλλά απαιτούνται ορισμένες βελτιώσεις ώστε να αποτυπωθούν οι οικονομικές εξελίξεις. Επιπλέον, κατά την αξιολόγηση του αντικτύπου των περιφερειακών ενισχύσεων, η Επιτροπή μπορεί να λάβει υπόψη τις

⁴ Επομένως, οι περιφερειακές πριμοδοτήσεις των ενισχύσεων αυτής της μορφής δεν θεωρούνται περιφερειακές ενισχύσεις.

⁵ Τα κράτη μέλη δύνανται να προσδιορίσουν τις περιοχές αυτές σε έναν χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στην ενότητα 7.

⁶ Βλ. απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 1980, *Philip Morris Holland BV κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, υπόθεση 730/79, EU:C:1980:209, σκέψη 17, και απόφαση της 14ης Ιανουαρίου 1997, *Ισπανία κατά Επιτροπής*, C-169/95, EU:C:1997:10, σκέψη 20.

⁷ Βλ. απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 1996, *AIUFFASS και AKT κατά Επιτροπής*, T-380/94, EU:T:1996:195, σκέψη 54.

⁸ Βλ. το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με τα αποτελέσματα του ελέγχου καταλληλότητας, SWD(2020) 257 final της 30ής Οκτωβρίου 2020.

ανακοινώσεις με τίτλο «Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία»⁹, «Μια νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη»¹⁰ και «Διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης»¹¹, σύμφωνα με τις οποίες απαιτούνται ορισμένες τροποποιήσεις των κανόνων. Στο πλαίσιο αυτό, και άλλοι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις βρίσκονται σε διαδικασία αναθεώρησης και η Επιτροπή δίνει ιδιαίτερη προσοχή στο πεδίο εφαρμογής καθεμιάς από τις θεματικές κατευθυντήριες γραμμές, καθώς και στις δυνατότητες ενδεχόμενου συνδυασμού διαφόρων ειδών ενισχύσεων για την ίδια επένδυση. Ως εκ τούτου, η στήριξη για αρχικές επενδύσεις σε νέες φιλικές προς το περιβάλλον τεχνολογίες που συμβάλλουν στην απαλλαγή των παραγωγικών διαδικασιών από τις ανθρακούχες εκπομπές στη βιομηχανία, συμπεριλαμβανομένων των ενεργοβόρων βιομηχανικών κλάδων όπως ο χάλυβας, μπορεί να αξιολογηθεί, ανάλογα με τα ακριβή χαρακτηριστικά τους, ιδίως βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία ή για την προστασία του περιβάλλοντος και την ενέργεια. Οι περιφερειακές ενισχύσεις μπορούν επίσης να συνδυαστούν με άλλα είδη ενισχύσεων. Για παράδειγμα, για το ίδιο επενδυτικό σχέδιο, είναι δυνατόν να συνδυαστούν οι περιφερειακές ενισχύσεις με τη στήριξη βάσει των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος και την ενέργεια, εάν το εν λόγω επενδυτικό σχέδιο διευκολύνει την ανάπτυξη μιας ενισχυόμενης περιοχής και ταυτόχρονα αυξάνει το επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος σε βαθμό που η επένδυση ή μέρος αυτής πληροί τις προϋποθέσεις για στήριξη τόσο βάσει των θεματικών κανόνων όσο και σύμφωνα με τις διατάξεις και των δύο δεσμών κανόνων. Με τον τρόπο αυτό, τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν κίνητρα για την επίτευξη και των δύο στόχων με βέλτιστο τρόπο, αποφεύγοντας παράλληλα την υπεραντιστάθμιση. Η Επιτροπή συμπεριέλαβε επίσης στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές ειδικές διατάξεις για τη διευκόλυνση της στήριξης στο πλαίσιο του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) σύμφωνα με τις αρχές της συνοχής. Το ΤΔΜ είναι ένας από τους πυλώνες του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης που θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής¹² για να συμβάλει στην αντιμετώπιση των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων που μπορεί να συνοδεύουν τον φιλόδοξο στόχο της μετάβασης προς μια κλιματικά ουδέτερη Ένωση έως το 2050. Οι στόχοι του ΤΔΜ είναι ο μετριασμός των δυσμενών επιπτώσεων της κλιματικής μετάβασης μέσω της στήριξης των περιοχών και των εργαζομένων που πλήττονται περισσότερο και η προώθηση μιας ισορροπημένης κοινωνικοοικονομικής μετάβασης.

8. Για την αντιμετώπιση της οικονομικής αναταραχής που προκλήθηκε λόγω της πανδημίας COVID-19, η Επιτροπή έχει θέσει σε εφαρμογή στοχευμένα μέσα, όπως

⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών της 11ης Δεκεμβρίου 2019, COM(2019) 640 final.

¹⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών της 10ης Μαρτίου 2020, COM(2020) 102 final.

¹¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών της 19ης Φεβρουαρίου 2020, COM(2020) 67 final.

¹² Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, COM(2020) 22 final.

το προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης¹³. Η πανδημία ενδέχεται να έχει πιο μακροχρόνιες επιπτώσεις σε ορισμένες περιοχές απ' ό,τι σε άλλες. Την παρούσα χρονική στιγμή είναι πολύ νωρίς για να προβλεφθεί ο αντίκτυπος της πανδημίας σε μεσοπρόθεσμο έως μακροπρόθεσμο ορίζοντα, καθώς και για να προσδιοριστούν οι περιοχές που θα πληγούν ιδιαίτερα. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή σχεδιάζει ενδιάμεση επανεξέταση των χαρτών περιφερειακών ενισχύσεων το 2023, στην οποία θα ληφθούν υπόψη τα τελευταία διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία.

2. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

2.1. Πεδίο εφαρμογής των περιφερειακών ενισχύσεων

9. Οι προϋποθέσεις συμβατότητας που καθορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται τόσο σε κοινοποιησίμα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων όσο και σε κοινοποιήσιμες μεμονωμένες ενισχύσεις.
10. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές δεν καλύπτουν τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται στους τομείς του χάλυβα¹⁴, του λιγνίτη¹⁵ και του άνθρακα¹⁶.
11. Η Επιτροπή θα εφαρμόζει τις αρχές που καθορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές σε περιφερειακές ενισχύσεις σε όλους τους άλλους τομείς οικονομικής δραστηριότητας, εκτός των τομέων που υπόκεινται σε συγκεκριμένους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, ειδικότερα στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας¹⁷, της γεωργίας¹⁸, των μεταφορών¹⁹, των ευρυζωνικών δικτύων²⁰

¹³ ΕΕ C 91I της 20.3.2020, σ. 1.

¹⁴ Όπως ορίζεται στο παράρτημα VI.

¹⁵ «Λιγνίτης»: χαμηλής ποιότητας «Γ» ή ορθο-λιγνίτης και χαμηλής ποιότητας «Β» ή μετα-λιγνίτης, όπως ορίζονται από το διεθνές σύστημα κωδικοποίησης ανθράκων της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη.

¹⁶ «Λιθάνθρακας» ή «άνθρακας»: ο άνθρακας υψηλής, μέσης και χαμηλής ποιότητας της κατηγορίας «Α» και «Β», όπως ορίζεται από το διεθνές σύστημα κωδικοποίησης ανθράκων της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη και όπως διευκρινίζεται στην απόφαση του Συμβουλίου, της 10ης Δεκεμβρίου 2010, σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων (ΕΕ L 336 της 21.12.2010, σ. 24).

¹⁷ Όπως καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, την τροποποίηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1184/2006 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου (ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 1).

¹⁸ Οι κρατικές ενισχύσεις για την πρωτογενή παραγωγή, τη μεταποίηση και την εμπορία γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα τα γεωργικά προϊόντα που παρατίθενται στο παράρτημα I της Συνθήκης και τη δασοκομία υπόκεινται στους κανόνες που καθορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας (ΕΕ C 204 της 1.7.2014, σ. 1).

¹⁹ Ως μεταφορές νοούνται οι εναέριες, θαλάσσιες, οδικές και σιδηροδρομικές μεταφορές επιβατών, καθώς και οι υπηρεσίες εσωτερικών πλωτών μεταφορών ή οι εμπορευματικές μεταφορές για λογαριασμό τρίτων. Από τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές εξαιρούνται επίσης οι υποδομές μεταφορών, όπως οι αερολιμένες, που καλύπτονται από ειδικές κατευθυντήριες γραμμές (βλ. ανακοίνωση της Επιτροπής — Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις σε αερολιμένες και αεροπορικές εταιρείες, ΕΕ C 99 της 4.4.2014, σ. 3).

²⁰ Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για την εφαρμογή των κανόνων στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων όσον αφορά την ταχεία ανάπτυξη των ευρυζωνικών δικτύων (ΕΕ C 25 της 26.1.2013, σ. 1).

και της ενέργειας²¹, πλην των περιπτώσεων στις οποίες χορηγούνται κρατικές ενισχύσεις στους τομείς αυτούς στο πλαίσιο καθεστώτος οριζόντιων περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας.

12. Η Επιτροπή θα εφαρμόζει τις αρχές που καθορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων σε μη γεωργικά προϊόντα και τη διάθεσή τους στην αγορά, καθώς και όσον αφορά τα μέτρα ενίσχυσης για την υποστήριξη δραστηριοτήτων οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της Συνθήκης, αλλά είτε συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)²² είτε χορηγούνται ως πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση σε συγχρηματοδοτούμενα μέτρα αυτού του είδους, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από τομεακούς κανόνες.
13. Οι μεγάλες επιχειρήσεις έχουν την τάση να επηρεάζονται λιγότερο σε σχέση με τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) από τους περιφερειακούς περιορισμούς όσον αφορά την πραγματοποίηση επενδύσεων ή τη διατήρηση της οικονομικής δραστηριότητας σε μια ενισχυόμενη περιοχή. Πρώτον, οι μεγάλες επιχειρήσεις μπορούν ευκολότερα να αντλήσουν κεφάλαια και πιστώσεις από τις παγκόσμιες αγορές, ενώ η πιο περιορισμένη προσφορά χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στις ενισχυόμενες περιοχές αποτελεί μικρότερο πρόβλημα για αυτές. Δεύτερον, οι επενδύσεις των μεγάλων επιχειρήσεων μπορούν να δημιουργήσουν οικονομίες κλίμακας οι οποίες μειώνουν το αρχικό κόστος που σχετίζεται με τον τόπο εγκατάστασης και, από πολλές απόψεις, δεν είναι συνδεδεμένες με την περιοχή στην οποία πραγματοποιείται η επένδυση. Τρίτον, οι μεγάλες επιχειρήσεις που προγραμματίζουν επενδύσεις διαθέτουν συνήθως σημαντική διαπραγματευτική ισχύ έναντι των αρχών, γεγονός που ενδέχεται να οδηγήσει σε χορήγηση ενισχύσεων χωρίς να υπάρχει ανάγκη ή χωρίς δέουσα αιτιολόγηση. Τέλος, οι μεγάλες επιχειρήσεις είναι πιθανότερο να αποτελούν σημαντικούς παράγοντες στην οικεία αγορά και, κατά συνέπεια, η επένδυση για την οποία χορηγείται η ενίσχυση μπορεί να προκαλέσει στρέβλωση στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές στην εσωτερική αγορά.
14. Δεδομένου ότι είναι απίθανο οι περιφερειακές ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις για τις επενδύσεις τους να έχουν χαρακτήρα κινήτρου, κατά κανόνα δεν μπορούν να θεωρηθούν συμβατές με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης, εκτός εάν χορηγούνται για αρχικές επενδύσεις που δημιουργούν νέες οικονομικές δραστηριότητες στις εν λόγω περιοχές «γ» σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές. Ωστόσο, στις περιοχές που επηρεάζονται περισσότερο από την κλιματική μετάβαση, τα διαρθρωτικά πλεονεκτήματα που έχουν στη διάθεσή τους οι μεγάλες επιχειρήσεις ενδέχεται να μην επαρκούν για την επίτευξη του επιπέδου επενδύσεων που είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση μιας ισορροπημένης κοινωνικοοικονομικής μετάβασης και την παροχή επαρκών ευκαιριών απασχόλησης

---

²¹ Η Επιτροπή θα αξιολογεί τη συμβατότητα των κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της ενέργειας με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας (2014-2020) (ΕΕ C 200 της 28.6.2014, σ. 1).

²² Καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), ΕΕ L 347 της 20.12.2013.

για την αντιστάθμιση των απωλειών θέσεων εργασίας που προκύπτουν από το κλείσιμο οικονομικών δραστηριοτήτων λόγω της μετάβασης. Ως εκ τούτου, κατά παρέκκλιση²³ από την πρώτη πρόταση της παρούσας παραγράφου, οι περιφερειακές ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις μπορούν επίσης να θεωρηθούν συμβατές με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με τα κριτήρια των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών, εάν χορηγούνται για τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν παράγονταν προηγουμένως στην εγκατάσταση ή για θεμελιώδη αλλαγή στη συνολική παραγωγική διαδικασία του (των) προϊόντος (-ων) που αφορά (-ούν) η επένδυση στην εγκατάσταση, υπό τον όρο (1) ότι πρόκειται για αρχική επένδυση σε περιοχή για συγχρηματοδοτούμενη στήριξη από το ΤΔΜ σε περιοχή «γ», της οποίας το κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι χαμηλότερο από το 100 % του μέσου όρου της ΕΕ27· (2) ότι η επένδυση και ο δικαιούχος προσδιορίζονται στο εδαφικό σχέδιο δίκαιης μετάβασης²⁴ κράτους μέλους που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή· και (3) ότι η κρατική ενίσχυση για την επένδυση καλύπτεται από το ΤΔΜ στο μέγιστο επιτρεπόμενο όριο.

15. Οι περιφερειακές ενισχύσεις που στοχεύουν στη μείωση των τρεχουσών δαπανών μιας επιχείρησης αποτελούν ενισχύσεις λειτουργίας. Οι ενισχύσεις λειτουργίας μπορούν να θεωρηθούν συμβατές μόνον εάν μπορεί να αποδειχθεί ότι είναι αναγκαίες για την ανάπτυξη της περιοχής, για παράδειγμα εάν στοχεύουν στον μετριασμό ορισμένων ειδικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ στις πλέον μειονεκτούσες περιοχές [σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης], εάν αντισταθμίζουν τις πρόσθετες δαπάνες που συνεπάγεται η άσκηση οικονομικής δραστηριότητας σε εξόχως απόκεντρες περιοχές ή εάν αποτρέπουν ή αναχαιτίζουν τη μείωση του πληθυσμού σε αραιοκατοικημένες και πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές.
16. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές δεν καλύπτουν τις ενισχύσεις λειτουργίας που χορηγούνται σε επιχειρήσεις των οποίων η κύρια δραστηριότητα εμπίπτει στον τομέα Κ «Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες» της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων της NACE αναθ. 2²⁵ ή σε επιχειρήσεις που εκτελούν ενδοομιλικές δραστηριότητες και των οποίων η κύρια δραστηριότητα εμπίπτει στις τάξεις 70.10 «Δραστηριότητες κεντρικών γραφείων» ή 70.22 «Δραστηριότητες παροχής επιχειρηματικών συμβουλών και άλλων συμβουλών διαχείρισης» της NACE αναθ. 2.
17. Περιφερειακές ενισχύσεις δεν μπορούν να χορηγούνται σε προβληματικές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται για τους σκοπούς των παρουσών κατευθυντήριων

²³ Η παρούσα παρέκκλιση θα εφαρμόζεται μόνον εάν εκδοθεί κανονισμός σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής που αναφέρεται στην υποσημείωση 12 και είναι προσωρινή για τη διάρκεια του ΤΔΜ.

²⁴ Θα πρέπει να αποδειχθεί στο εδαφικό σχέδιο δίκαιης μετάβασης ότι οι επενδύσεις σε αυτές τις επιχειρήσεις είναι αναγκαίες για την αντιστάθμιση της απώλειας θέσεων εργασίας λόγω της μετάβασης που δεν μπορεί να αντισταθμιστεί από τη δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ.

²⁵ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1893/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE—αναθεώρηση 2 και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου και ορισμένων κανονισμών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικών με ειδικούς στατιστικούς τομείς (ΕΕ L 393 της 30.12.2006, σ. 1).

γραμμών από τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων²⁶.

18. Κατά την αξιολόγηση περιφερειακών ενισχύσεων που χορηγούνται σε επιχείρηση για την οποία εκκρεμεί εντολή ανάκτησης ενισχύσεων κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής με την οποία μια ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη τυχόν ενίσχυση που απομένει να ανακτηθεί²⁷.

2.2. Ορισμοί

19. Για τους σκοπούς των παρούσων κατευθυντήριων γραμμών, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- (1) «περιοχές “α”»: οι περιοχές που καθορίζονται στον χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης· και «περιοχές “γ”»: οι περιοχές που καθορίζονται στον χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης·
- (2) «ενίσχυση ad hoc»: ενίσχυση που δεν χορηγείται βάσει καθεστώτος ενισχύσεων·
- (3) «προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης»: το ανώτατο επιτρεπόμενο ποσό ενίσχυσης για ένα μεγάλο επενδυτικό σχέδιο που υπολογίζεται σύμφωνα με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

$$3.1. \text{ προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης} = R \times (A + 0,50 \times B + 0,34 \times C)$$

3.2. όπου: R είναι η μέγιστη ένταση ενίσχυσης που εφαρμόζεται στη συγκεκριμένη περιοχή, εκτός της αυξημένης έντασης ενίσχυσης για τις ΜΜΕ. A είναι το μέρος των επιλέξιμων δαπανών που ισούται με 50 εκατ. EUR, B είναι το μέρος των επιλέξιμων δαπανών μεταξύ 50 εκατ. EUR και 100 εκατ. EUR και C είναι το μέρος των επιλέξιμων δαπανών άνω των 100 εκατ. EUR·

- (4) «ένταση ενίσχυσης»: το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης εκφραζόμενο ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών·
- (5) «ενισχυόμενη περιοχή»: είτε περιοχή «α» είτε περιοχή «γ»·
- (6) «ολοκλήρωση της επένδυσης»: η στιγμή κατά την οποία η επένδυση θεωρείται ολοκληρωθείσα από τις εθνικές αρχές ή τρία έτη μετά την έναρξη των εργασιών, ανάλογα με το ποιο γεγονός προηγείται·
- (7) «ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης»: η ημερομηνία της απονομής στον δικαιούχο της ενίσχυσης του εννόμου δικαιώματος να λάβει την ενίσχυση σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό νομικό καθεστώς·
- (8) «EE27»: το σύνολο των 27 κρατών μελών (εξαιρουμένης της Βόρειας Ιρλανδίας)·

²⁶ Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων, EE C 249 της 31.7.2014, σ. 1. Όπως εξηγείται στο σημείο 23 των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών, δεδομένου ότι απειλείται η ίδια της η ύπαρξη, μια προβληματική επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί κατάλληλο όχημα για την προώθηση άλλων στόχων δημόσιας πολιτικής έως ότου διασφαλιστεί η βιωσιμότητά της.

²⁷ Βλ. απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 1995, *TWD Textilwerke Deggendorf GmbH κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-244/93 και T-486/93, EU:T:1995:160, σκέψη 56.

- (9) «σχέδιο αξιολόγησης»: έγγραφο που καλύπτει ένα ή περισσότερα καθεστώτα ενισχύσεων και περιέχει τουλάχιστον τις ακόλουθες ελάχιστες πτυχές: τους στόχους προς αξιολόγηση, τα ερωτήματα αξιολόγησης, τους δείκτες αποτελεσμάτων, την προβλεπόμενη μέθοδο διεξαγωγής της αξιολόγησης, τις απαιτήσεις συλλογής δεδομένων, το προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα της αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένης της ημερομηνίας υποβολής της ενδιάμεσης και της τελικής έκθεσης αξιολόγησης, την περιγραφή του ανεξάρτητου φορέα που θα διενεργήσει την αξιολόγηση ή τα κριτήρια που θα χρησιμοποιηθούν για την επιλογή του και τις λεπτομέρειες για τη δημοσιοποίηση της αξιολόγησης·
- (10) «ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης»: το προεξοφλημένο ποσό της ενίσχυσης που ισοδυναμεί με το ποσό στο οποίο θα ανερχόταν εάν είχε παρασχεθεί υπό τη μορφή επιχορήγησης στον δικαιούχο της ενίσχυσης, προ φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων, όπως υπολογίζεται την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης ή τη στιγμή της κοινοποίησης της ενίσχυσης στην Επιτροπή, ανάλογα με το ποιο από τα δύο προηγείται, βάσει του επιτοκίου αναφοράς που ισχύει τη συγκεκριμένη ημερομηνία·
- (11) «καθεστώς οριζόντιων περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας»: πράξη βάσει της οποίας, χωρίς περαιτέρω μέτρα εφαρμογής, μπορούν να χορηγούνται μεμονωμένες ενισχύσεις λειτουργίας σε επιχειρήσεις που ορίζονται στην πράξη κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο. Για τους σκοπούς του παρόντος ορισμού, ένα καθεστώς τομεακών ενισχύσεων δεν μπορεί να θεωρηθεί καθεστώς οριζόντιων περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας·
- (12) «μεμονωμένη ενίσχυση»: ενίσχυση ad hoc ή ενίσχυση που χορηγείται σε μεμονωμένους δικαιούχους βάσει καθεστώτος ενισχύσεων·
- (13) «αρχική επένδυση»:
- α) επένδυση σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία σχετικά με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα:
    - τη δημιουργία νέας εγκατάστασης·
    - την επέκταση της παραγωγικής ικανότητας υφιστάμενης εγκατάστασης·
    - τη διαφοροποίηση της παραγωγής υφιστάμενης εγκατάστασης σε προϊόντα²⁸ που δεν παρήγε προηγουμένως η εγκατάσταση· ή
    - θεμελιώδη αλλαγή στη συνολική παραγωγική διαδικασία των προϊόντων που αφορά η επένδυση στην εγκατάσταση· ή
  - β) απόκτηση περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν σε εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει εάν δεν είχε αγοραστεί. Η απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης δεν χαρακτηρίζεται ως αρχική επένδυση.
- Συνεπώς, η επένδυση αντικατάστασης δεν συνιστά αρχική επένδυση.
- (14) «αρχική επένδυση που δημιουργεί νέα οικονομική δραστηριότητα»:

---

²⁸ Η έννοια του προϊόντος καλύπτει επίσης τις υπηρεσίες στο πλαίσιο των παρούσων κατευθυντήριων γραμμών.

- α) επένδυση σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία σχετικά με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα:
- τη δημιουργία νέας εγκατάστασης· ή
  - τη διαφοροποίηση της δραστηριότητας μιας εγκατάστασης, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα δεν είναι ίδια ή παρόμοια με τη δραστηριότητα που ασκείτο προηγουμένως στην εγκατάσταση· ή
- β) απόκτηση περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν σε εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει εάν δεν είχε αγοραστεί, εφόσον η νέα δραστηριότητα που θα ασκείται με χρήση των αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων δεν είναι η ίδια ή παρόμοια δραστηριότητα με εκείνη που ασκείτο στην εγκατάσταση πριν από την απόκτηση. Η απλή απόκτηση των μετοχών μιας επιχείρησης δεν χαρακτηρίζεται ως αρχική επένδυση που δημιουργεί νέα οικονομική δραστηριότητα·
- (15) «άυλα περιουσιακά στοιχεία»: τα περιουσιακά στοιχεία που δεν έχουν φυσική ή χρηματοοικονομική υπόσταση, όπως δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, άδειες εκμετάλλευσης, τεχνογνωσία ή άλλη διανοητική ιδιοκτησία·
- (16) «δημιουργία θέσεων απασχόλησης»: η καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων που απασχολούνται στη συγκεκριμένη εγκατάσταση σε σύγκριση με τον μέσο όρο κατά τους προηγούμενους 12 μήνες, μετά την αφαίρεση από τον αριθμό των θέσεων απασχόλησης που δημιουργήθηκαν τυχόν απωλειών θέσεων απασχόλησης που σημειώθηκαν κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου, εκφρασμένων σε ετήσιες μονάδες εργασίας·
- (17) «μεγάλες επιχειρήσεις»: επιχειρήσεις οι οποίες δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστούν ΜΜΕ σύμφωνα με το σημείο 28)·
- (18) «μεγάλο επενδυτικό σχέδιο»: η αρχική επένδυση με επιλέξιμες δαπάνες άνω των 50 εκατ. EUR·
- (19) «μέγιστη ένταση ενίσχυσης»: η ένταση ενίσχυσης που αποτυπώνεται στους χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων που καθορίζονται στην υποενότητα 7.4, συμπεριλαμβανομένης της αυξημένης έντασης ενίσχυσης για τις ΜΜΕ·
- (20) «αριθμός εργαζομένων»: ο αριθμός των ετήσιων μονάδων εργασίας, δηλαδή ο αριθμός των εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που έχουν εργαστεί κατά τη διάρκεια ενός έτους· τα άτομα που απασχολούνται υπό καθεστώς μερικής ή εποχιακής απασχόλησης υπολογίζονται ως κλάσμα των ετήσιων μονάδων εργασίας·
- (21) «εξόχως απόκεντρες περιοχές»: οι περιοχές που αναφέρονται στο άρθρο 349 της Συνθήκης²⁹.
- (22) «ενισχύσεις λειτουργίας»: ενισχύσεις που στοχεύουν στη μείωση των τρεχουσών δαπανών μιας επιχείρησης, στις οποίες περιλαμβάνονται κατηγορίες δαπανών όπως οι δαπάνες προσωπικού, υλικών, υπηρεσιών που ανατίθενται σε τρίτους,

²⁹ Επί του παρόντος: Γουαδελούπη, Γαλλική Γουιάνα, Μαρτινίκα, Μαγιότ, Ρεϊνιόν, Άγιος Μαρτίνος, Αζόρες, Μαδέρα και Κανάριες Νήσοι (EE C 202 της 7.6.2016, σ. 195). Ο Άγιος Μαρτίνος (Saint-Martin) δεν περιλαμβάνεται στην ονοματολογία NUTS 2021.

επικοινωνίας, ενέργειας, συντήρησης, μισθωμάτων και διοίκησης, αλλά δεν περιλαμβάνονται αποσβέσεις και έξοδα χρηματοδότησης εφόσον αυτά έχουν περιληφθεί στις επιλέξιμες δαπάνες κατά τη χορήγηση της περιφερειακής επενδυτικής ενίσχυσης·

- (23) «χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων»: ο κατάλογος των περιοχών που έχουν οριστεί από ένα κράτος μέλος σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές και έχουν λάβει την έγκριση της Επιτροπής·
- (24) «μετεγκατάσταση»: μεταφορά της ίδιας ή παρόμοιας δραστηριότητας ή μέρους αυτής από εγκατάσταση στο έδαφος συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας ΕΟΧ (αρχική εγκατάσταση) σε εγκατάσταση στην οποία πραγματοποιείται η ενισχυόμενη επένδυση στο έδαφος άλλου συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας ΕΟΧ (ενισχυόμενη εγκατάσταση). Μεταφορά υπάρχει όταν το προϊόν στην αρχική και στην ενισχυόμενη εγκατάσταση εξυπηρετεί, τουλάχιστον εν μέρει, τον ίδιο σκοπό και καλύπτει τις απαιτήσεις ή τις ανάγκες του ίδιου τύπου πελατών και χάνονται θέσεις εργασίας στην ίδια ή παρόμοια δραστηριότητα σε μία από τις αρχικές εγκαταστάσεις του δικαιούχου της ενίσχυσης στον ΕΟΧ·
- (25) «ίδια ή παρόμοια δραστηριότητα»: δραστηριότητα που υπάγεται στην ίδια τάξη (τετραψήφιος αριθμητικός κωδικός) της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE αναθ. 2·
- (26) «καθεστώς τομεακών ενισχύσεων»: καθεστώς που καλύπτει δραστηριότητες οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής λιγότερων από πέντε τάξεων (τετραψήφιος αριθμητικός κωδικός) της στατιστικής ταξινόμησης NACE αναθ. 2·
- (27) «ενιαίο επενδυτικό σχέδιο»: κάθε αρχική επένδυση σχετική με την ίδια ή παρόμοια δραστηριότητα στην οποία προβαίνει ο δικαιούχος της ενίσχυσης (σε επίπεδο ομίλου) εντός τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών για άλλη ενισχυόμενη επένδυση στην ίδια περιφέρεια NUTS 3³⁰.
- (28) «ΜΜΕ»: οι επιχειρήσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στη σύσταση της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων³¹.
- (29) «έναρξη των εργασιών»: είτε η έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε η πρώτη νομικά δεσμευτική ανάληψη υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού είτε οποιαδήποτε άλλη ανάληψη υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση, ανάλογα με το ποιο γεγονός προηγείται. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η απόκτηση αδειών και η διεξαγωγή προκαταρκτικών μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών. Για τις εξαγορές, η «έναρξη των εργασιών» είναι η ημερομηνία

³⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση μιας κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS), όπως τροποποιήθηκε με τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό 2019/1755 της Επιτροπής, της 8ης Αυγούστου 2019, (ΕΕ L 270 της 24.10.2019). Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές βασίζονται στην ονοματολογία NUTS 2021.

³¹ Σύσταση της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36).

απόκτησης των περιουσιακών στοιχείων που συνδέονται άμεσα με την αποκτηθείσα εγκατάσταση·

- (30) «αραιοκατοικημένες περιοχές»: οι περιοχές που ορίζονται από το οικείο κράτος μέλος σύμφωνα με το σημείο 169·
- (31) «υλικά περιουσιακά στοιχεία»: τα περιουσιακά στοιχεία, όπως η γη, τα κτίρια και η μονάδα παραγωγής, τα μηχανήματα και ο εξοπλισμός·
- (32) «πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές»: περιφέρειες NUTS 2 με λιγότερους από 8 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο ή τμήματα των περιφερειών NUTS 2 που έχει καθορίσει το οικείο κράτος μέλος σύμφωνα με το σημείο 169·
- (33) «μισθολογικό κόστος»: το συνολικό ποσό που πράγματι επιβαρύνει τον δικαιούχο της ενίσχυσης όσον αφορά τις σχετικές θέσεις απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων των ακαθάριστων αποδοχών προ φόρων και των υποχρεωτικών εισφορών, όπως εκείνες που αφορούν την κοινωνική ασφάλιση, τις δαπάνες παιδικής μέριμνας και τις δαπάνες φροντίδας γονέων στη διάρκεια μιας καθορισμένης χρονικής περιόδου.

3. ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΜΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

- 20. Καταρχήν, τα κράτη μέλη οφείλουν να κοινοποιούν περιφερειακές ενισχύσεις σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, με εξαίρεση τα μέτρα που πληρούν τους όρους που καθορίζονται σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ο οποίος εκδίδεται από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1588 του Συμβουλίου³².
- 21. Η Επιτροπή θα εφαρμόζει τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές σε κοινοποιήσιμα καθεστάτα περιφερειακών ενισχύσεων και σε κοινοποιήσιμες μεμονωμένες περιφερειακές ενισχύσεις.
- 22. Οι μεμονωμένες ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει κοινοποιηθέντος καθεστώτος εξακολουθούν να υπόκεινται στην υποχρέωση κοινοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εάν η ενίσχυση από κάθε πηγή υπερβαίνει το όριο κοινοποίησης μεμονωμένης ενίσχυσης που προβλέπεται στον γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία³³ (στο εξής: ΓΚΑΚ) για τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις.
- 23. Οι μεμονωμένες ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει κοινοποιηθέντος καθεστώτος εξακολουθούν επίσης να υπόκεινται στην υποχρέωση κοινοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εκτός εάν ο δικαιούχος:
  - α) έχει επιβεβαιώσει ότι, κατά τη διετία που προηγείται της αίτησης ενίσχυσης, δεν έχει πραγματοποιήσει μετεγκατάσταση στην εγκατάσταση στην οποία πρόκειται να πραγματοποιηθεί η ενισχυόμενη αρχική επένδυση, και

³² Κανονισμός (ΕΕ) 2015/1588 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2015, για την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες οριζόντιων κρατικών ενισχύσεων (ΕΕ L 248 της 24.9.2015, σ. 1).

³³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1).

- β) έχει δεσμευτεί ότι δεν θα προβεί σε τέτοια μετεγκατάσταση για περίοδο έως δύο ετών που έπεται της ολοκλήρωσης της αρχικής επένδυσης.

4. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

4.1. Επενδυτικές ενισχύσεις

24. Είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:
- 1) επενδυτικές δαπάνες σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία· ή
  - 2) το εκτιμώμενο μισθολογικό κόστος που προκύπτει από τη δημιουργία θέσεων εργασίας ως αποτέλεσμα αρχικής επένδυσης, υπολογιζόμενο σε περίοδο δύο ετών· ή
  - 3) συνδυασμός μέρους των δαπανών που αναφέρονται στα σημεία 1) και 2), που δεν υπερβαίνει ωστόσο το ποσό του σημείου 1) ή 2), όποιο είναι υψηλότερο.
25. Εάν οι επιλέξιμες δαπάνες καθορίζονται με βάση τις επενδυτικές δαπάνες σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, επιλέξιμες είναι μόνον οι δαπάνες περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν μέρος της αρχικής επένδυσης στην εγκατάσταση του δικαιούχου της ενίσχυσης που βρίσκεται στη στοχευόμενη ενισχυόμενη περιοχή.
26. Κατά παρέκκλιση από την προϋπόθεση της παραγράφου 25, τα περιουσιακά στοιχεία που αφορούν εργαλεία του πωλητή³⁴ μπορούν να συμπεριληφθούν στις επιλέξιμες δαπάνες της επιχείρησης που τα απέκτησε (ή παρήγαγε), εφόσον χρησιμοποιούνται για ολόκληρη την ελάχιστη περίοδο συντήρησης πέντε ετών για τις μεγάλες επιχειρήσεις, και τριών ετών για τις ΜΜΕ, για εργασίες μεταποίησης ή συναρμολόγησης του δικαιούχου της ενίσχυσης που συνδέονται άμεσα με παραγωγική διαδικασία που βασίζεται στην ενισχυόμενη αρχική επένδυση του δικαιούχου της ενίσχυσης. Η παρέκκλιση αυτή εφαρμόζεται υπό την προϋπόθεση ότι η εγκατάσταση του προμηθευτή βρίσκεται σε ενισχυόμενη περιοχή, ο ίδιος ο προμηθευτής δεν λαμβάνει περιφερειακή επενδυτική ενίσχυση ή επενδυτική ενίσχυση για ΜΜΕ σύμφωνα με το άρθρο 17 του ΓΚΑΚ για τα σχετικά περιουσιακά στοιχεία, και η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη σχετική μέγιστη ένταση ενίσχυσης που ισχύει για τον τόπο εγκατάστασης του προμηθευτή. Οποιαδήποτε προσαρμογή της έντασης της ενίσχυσης για μεγάλα επενδυτικά σχέδια εφαρμόζεται επίσης στην ενίσχυση που υπολογίζεται για τις δαπάνες για τα περιουσιακά στοιχεία που αφορούν εργαλεία του πωλητή, οι οποίες θεωρείται ότι αποτελούν μέρος της συνολικής επενδυτικής δαπάνης της αρχικής επένδυσης.

---

³⁴ Τα εργαλεία του πωλητή είναι η απόκτηση (ή αυτοπαραγωγή) μηχανημάτων, εργαλείων ή εξοπλισμού και σχετικού λογισμικού από μια επιχείρηση (σε επίπεδο ομίλου), τα οποία αποκτώνται (ή παράγονται) όχι για χρήση σε μία από τις εγκαταστάσεις της (σε επίπεδο ομίλου), αλλά διατίθενται σε επιλεγμένους προμηθευτές για την παραγωγή προϊόντων που πρόκειται να κατασκευαστούν στις εγκαταστάσεις του προμηθευτή, τα οποία θα χρησιμεύσουν ως ενδιάμεσα προϊόντα για τη διαδικασία παραγωγής της επιχείρησης. Τα περιουσιακά στοιχεία που αφορούν εργαλεία του πωλητή παραμένουν στην κυριότητα της αποκτώντας επιχείρησης, αλλά τίθενται στη διάθεση του προμηθευτή για τις εργασίες και υπό τους όρους που καθορίζονται σε σύμβαση προμήθειας ή παρόμοια συμφωνία. Συνδέονται με σαφώς καθορισμένες εργασίες μεταποίησης ή συναρμολόγησης σε μία ή περισσότερες από τις εγκαταστάσεις της επιχείρησης (σε επίπεδο ομίλου) και ενδέχεται να πρέπει να επιστραφούν στον ιδιοκτήτη μετά την ολοκλήρωση της παραγγελίας ή τη λήξη ή την καταγγελία της σύμβασης-πλαισίου.

4.1.1. *Επιλέξιμες δαπάνες που υπολογίζονται με βάση τις επενδυτικές δαπάνες*

27. Τα αποκτηθέντα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να είναι νέα, εκτός από την περίπτωση των ΜΜΕ ή της απόκτησης μιας εγκατάστασης³⁵.
28. Για τις ΜΜΕ, έως και το 50 % των δαπανών για προκαταρκτικές μελέτες ή συμβουλές οι οποίες συνδέονται με την επένδυση μπορούν επίσης να θεωρηθούν επιλέξιμες δαπάνες.
29. Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις για την υλοποίηση θεμελιώδους αλλαγής στην παραγωγική διαδικασία, οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να υπερβαίνουν τις αποσβέσεις των περιουσιακών στοιχείων που συνδέονται με τη δραστηριότητα που πρόκειται να εκσυγχρονιστεί κατά τα τρία προηγούμενα οικονομικά έτη.
30. Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται για διαφοροποίηση υφιστάμενης εγκατάστασης, οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να υπερβαίνουν κατά τουλάχιστον 200 % τη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που επαναχρησιμοποιούνται, όπως έχει καταγραφεί στο οικονομικό έτος που προηγείται της έναρξης των εργασιών.
31. Οι δαπάνες που σχετίζονται με τη μίσθωση υλικών περιουσιακών στοιχείων μπορούν να λαμβάνονται υπόψη υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
  - 1) για τη γη και τα κτίρια, η μίσθωση πρέπει να συνεχίζεται για τουλάχιστον πέντε έτη μετά την αναμενόμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης για μεγάλες επιχειρήσεις ή τρία έτη στην περίπτωση των ΜΜΕ·
  - 2) για τις μονάδες παραγωγής ή τα μηχανήματα, η μίσθωση πρέπει να λαμβάνει τη μορφή χρηματοδοτικής μίσθωσης και να περιλαμβάνει υποχρέωση αγοράς των περιουσιακών στοιχείων κατά τη λήξη της διάρκειας της μίσθωσης από τον δικαιούχο της ενίσχυσης.
32. Σε περίπτωση αρχικής επένδυσης όπως αναφέρεται στο σημείο 19 σημείο 13) στοιχείο β) ή στο σημείο 19 σημείο 14) στοιχείο β), θα πρέπει, καταρχήν, να λαμβάνονται υπόψη μόνον οι δαπάνες αγοράς των περιουσιακών στοιχείων από τρίτους που δεν σχετίζονται με τον αγοραστή. Ωστόσο, σε περίπτωση που ένα μέλος της οικογένειας ή ένας υπάλληλος του αρχικού ιδιοκτήτη αναλαμβάνει μια μικρή επιχείρηση, δεν ισχύει ο όρος ότι τα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να αγοράζονται από τρίτους που δεν σχετίζονται με τον αγοραστή. Οι σχετικές συναλλαγές πρέπει να πραγματοποιούνται υπό τους όρους της αγοράς. Εάν η απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων μιας εγκατάστασης συνοδεύεται από πρόσθετη επένδυση η οποία είναι επιλέξιμη για περιφερειακή ενίσχυση, οι επιλέξιμες δαπάνες της πρόσθετης αυτής ενίσχυσης θα πρέπει να προστεθούν στο κόστος απόκτησης των περιουσιακών στοιχείων της εγκατάστασης.
33. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, οι δαπάνες άυλων περιουσιακών στοιχείων είναι επιλέξιμες μόνον έως το 50 % των συνολικών επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών για την αρχική επένδυση. Για τις ΜΜΕ, είναι επιλέξιμο το 100 % των δαπανών σε άυλα περιουσιακά στοιχεία.

---

³⁵ Ορίζεται στην παράγραφο 19 σημεία 13 και 14.

34. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία, τα οποία μπορούν να λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό των επενδυτικών δαπανών, πρέπει να παραμένουν συνδεδεμένα με την οικεία περιοχή και να μην μεταφέρονται σε άλλες περιοχές. Για τον σκοπό αυτό, τα άυλα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- 1) πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση·
  - 2) πρέπει να είναι αποσβέσιμα·
  - 3) πρέπει να αγοράζονται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή·
  - 4) πρέπει να περιλαμβάνονται στο ενεργητικό της επιχείρησης που λαμβάνει την ενίσχυση και να παραμένουν συνδεδεμένα με το σχέδιο για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση επί τουλάχιστον πέντε έτη (τρία έτη για τις ΜΜΕ).

4.1.2. *Επιλέξιμες δαπάνες που υπολογίζονται με βάση το μισθολογικό κόστος*

35. Οι περιφερειακές ενισχύσεις μπορούν επίσης να υπολογίζονται σε συνάρτηση με το εκτιμώμενο μισθολογικό κόστος που προκύπτει από τη δημιουργία θέσεων εργασίας ως αποτέλεσμα αρχικής επένδυσης. Οι ενισχύσεις μπορούν να αντισταθμίσουν μόνο το μισθολογικό κόστος που συνδέεται με τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, υπολογιζόμενο σε διάστημα δύο ετών, και η προκύπτουσα ένταση ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει την ισχύουσα μέγιστη ένταση ενίσχυσης στην οικεία περιοχή.
36. Όταν οι επιλέξιμες δαπάνες υπολογίζονται με βάση το εκτιμώμενο μισθολογικό κόστος, όπως αναφέρεται στο σημείο 35, πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
- 1) το επενδυτικό σχέδιο πρέπει να οδηγεί στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης·
  - 2) η πλήρωση κάθε θέσης εργασίας πρέπει να πραγματοποιείται εντός τριών ετών από την ολοκλήρωση της επένδυσης·
  - 3) κάθε θέση απασχόλησης που δημιουργείται μέσω της επένδυσης πρέπει να διατηρείται στη συγκεκριμένη περιοχή για τουλάχιστον πέντε έτη, ή τρία έτη για τις ΜΜΕ, από την ημερομηνία πλήρωσης της θέσης για πρώτη φορά.

4.2. Ενισχύσεις λειτουργίας

37. Οι επιλέξιμες δαπάνες όσον αφορά τα καθεστάτα ενισχύσεων λειτουργίας πρέπει να είναι προκαθορισμένες και να καταλογίζονται εξ ολοκλήρου στα προβλήματα που η ενίσχυση έχει σκοπό να αντιμετωπίσει, όπως καταδεικνύονται από το κράτος μέλος.
38. Στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, τα καθεστάτα ενισχύσεων λειτουργίας μπορούν να αντισταθμίζουν τις πρόσθετες δαπάνες λειτουργίας που πραγματοποιούνται στις περιφέρειες αυτές ως άμεσο αποτέλεσμα ενός ή περισσότερων από τους μόνιμους περιορισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 349 της Συνθήκης. Οι εν λόγω πρόσθετες δαπάνες πρέπει να προσδιορίζονται ποσοτικά και να συγκρίνονται με τις δαπάνες που αναλαμβάνουν παρόμοιες επιχειρήσεις οι οποίες είναι εγκατεστημένες σε άλλες περιφέρειες του οικείου κράτους μέλους.

5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

39. Η Επιτροπή θα θεωρεί ένα μέτρο περιφερειακής ενίσχυσης συμβατό με το άρθρο 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης μόνον εάν η ενίσχυση συμβάλλει στην περιφερειακή ανάπτυξη και συνοχή. Ο στόχος πρέπει να είναι είτε η προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης των περιοχών «α» είτε η διευκόλυνση της ανάπτυξης των περιοχών «γ» (ενότητα 5.1) και επιπλέον πρέπει να πληρούνται όλα τα ακόλουθα κριτήρια:
- 1) χαρακτήρας κινήτρου: η ενίσχυση πρέπει να μεταβάλλει τη συμπεριφορά των οικείων επιχειρήσεων κατά τέτοιον τρόπο ώστε αυτές να ασκούν πρόσθετες δραστηριότητες τις οποίες δεν θα ασκούσαν χωρίς την ενίσχυση ή τις οποίες θα ασκούσαν με περιορισμένο ή διαφορετικό τρόπο ή σε διαφορετική τοποθεσία: (Ενότητα 5.2)
  - 2) ανάγκη για κρατική παρέμβαση: ένα μέτρο κρατικής ενίσχυσης πρέπει να στοχεύει σε καταστάσεις όπου η ενίσχυση μπορεί να επιφέρει ουσιαστική βελτίωση την οποία δεν δύναται να επιτύχει η ίδια η αγορά, για παράδειγμα επανορθώνοντας μια ανεπάρκεια της αγοράς ή αντιμετωπίζοντας κάποιο πρόβλημα σχετικά με την ισότητα μεταχείρισης ή τη συνοχή: (Ενότητα 5.3)
  - 3) καταλληλότητα του μέτρου ενίσχυσης: το προτεινόμενο μέτρο ενίσχυσης πρέπει να αποτελεί κατάλληλο μέσο πολιτικής για την εκπλήρωση του στόχου του: (Ενότητα 5.4)
  - 4) αναλογικότητα της ενίσχυσης (ενίσχυση στον ελάχιστο απαραίτητο βαθμό): το ποσό της ενίσχυσης πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο για την τόνωση των πρόσθετων επενδύσεων ή δραστηριοτήτων στην οικεία περιοχή: (Ενότητα 5.5)
  - 5) αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών: οι αρνητικές επιπτώσεις της ενίσχυσης στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές πρέπει να αντισταθμίζονται από τα θετικά αποτελέσματα: (Ενότητα 5.6)
  - 6) διαφάνεια της ενίσχυσης: τα κράτη μέλη, η Επιτροπή, οι οικονομικοί φορείς και το κοινό πρέπει να διαθέτουν εύκολη πρόσβαση σε όλες τις σχετικές πράξεις και πληροφορίες που αφορούν την ενίσχυση που χορηγήθηκε (ενότητα 5.7).
40. Η συνολική στάθμιση ορισμένων κατηγοριών καθεστώτων μπορεί επίσης να υπόκειται στην απαίτηση διενέργειας εκ των υστέρων αξιολόγησης, όπως περιγράφεται στην ενότητα 6. Σε τέτοιες περιπτώσεις, η Επιτροπή δύναται να περιορίσει τη διάρκεια των καθεστώτων (συνήθως σε τέσσερα έτη ή λιγότερο), με δυνατότητα εκ νέου κοινοποίησης της παράτασής τους στη συνέχεια.
41. Εάν ένα μέτρο κρατικής ενίσχυσης, οι όροι που το συνοδεύουν (συμπεριλαμβανομένης της μεθόδου χρηματοδότησης όταν αυτή αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του μέτρου κρατικής ενίσχυσης) ή η δραστηριότητα την οποία

χρηματοδοτεί επιφέρουν παράβαση σχετικής διάταξης του ενωσιακού δικαίου, η ενίσχυση δεν μπορεί να κηρυχθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά³⁶.

5.1. Συμβολή στην περιφερειακή ανάπτυξη και στην εδαφική συνοχή

42. Πρωταρχικός στόχος των περιφερειακών ενισχύσεων είναι η οικονομική ανάπτυξη των μειονεκτουσών περιοχών της ΕΕ. Με την προώθηση και τη διευκόλυνση της βιώσιμης ανάπτυξης των ενισχυόμενων περιοχών, οι ενισχύσεις συμβάλλουν στην πολιτική εδαφικής συνοχής της ΕΕ, η οποία αποσκοπεί στη βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής μέσω της μείωσης των ανισοτήτων στο επίπεδο ανάπτυξης μεταξύ των περιοχών.

5.1.1. Καθεστώτα επενδυτικών ενισχύσεων

43. Τα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων θα πρέπει να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος μιας στρατηγικής περιφερειακής ανάπτυξης με σαφώς καθορισμένους στόχους.

44. Τα κράτη μέλη πρέπει να αποδεικνύουν ότι το καθεστώς συνάδει με τη στρατηγική ανάπτυξης της οικείας περιοχής και συμβάλλει σε αυτήν. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη μπορούν να ανατρέχουν σε αξιολογήσεις προηγούμενων καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων, εκτιμήσεις επιπτώσεων που διενεργούνται από τις χορηγούμενες αρχές ή γνώμες εμπειρογνομόνων. Για να διασφαλιστεί ότι το καθεστώς ενισχύσεων συμβάλλει στην αναπτυξιακή στρατηγική, πρέπει να περιλαμβάνει μια μέθοδο που να επιτρέπει στις χορηγούμενες αρχές να ιεραρχούν κατά προτεραιότητα και να επιλέγουν τα επενδυτικά σχέδια που εκπληρώνουν τους στόχους του καθεστώτος (π.χ. με τη χρήση μεθόδου επίσημης βαθμολόγησης).

45. Καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων μπορούν να τίθενται σε εφαρμογή σε περιοχές «α» με σκοπό τη στήριξη αρχικών επενδύσεων που πραγματοποιούνται από ΜΜΕ ή μεγάλες επιχειρήσεις. Σε περιοχές «γ», καθεστώτα ενισχύσεων μπορούν να τίθεται σε εφαρμογή για τη στήριξη αρχικών επενδύσεων που πραγματοποιούνται από ΜΜΕ και αρχικών επενδύσεων οι οποίες δημιουργούν νέα οικονομική δραστηριότητα και πραγματοποιούνται από μεγάλες επιχειρήσεις.

46. Κατά τη χορήγηση ενίσχυσης σε μεμονωμένα επενδυτικά σχέδια στο πλαίσιο καθεστώτος, η χορηγούσα αρχή πρέπει να επαληθεύει ότι το επιλεγέν σχέδιο θα συμβάλει στην επίτευξη του στόχου του καθεστώτος και, κατά συνέπεια, στην αναπτυξιακή στρατηγική της οικείας περιοχής. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ανατρέχουν στις πληροφορίες που παρέχει ο αιτών την ενίσχυση στο έντυπο της αίτησης ενίσχυσης, όπου περιγράφονται τα θετικά αποτελέσματα της επένδυσης στην ανάπτυξη της οικείας περιοχής³⁷.

47. Για να διασφαλιστεί ότι η επένδυση συμβάλλει πραγματικά και με βιώσιμο τρόπο στην ανάπτυξη της οικείας περιοχής, η επένδυση πρέπει να διατηρείται στην εν λόγω

---

³⁶ Βλ. αποφάσεις του Δικαστηρίου της 19ης Σεπτεμβρίου 2000, *Γερμανία κατά Επιτροπής*, C- 156/98, EU:C:2000:467, σκέψη 78, και της 22ας Δεκεμβρίου 2008, *Régie Networks κατά Rhône-Alpes Bourgogne*, C- 333/07, EU:C:2008:764, σκέψεις 94 έως 116.

³⁷ Βλέπε παράρτημα VII.

περιοχή για τουλάχιστον πέντε έτη, ή τρία έτη για τις ΜΜΕ, μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης³⁸.

48. Για να διασφαλίζεται ότι η επένδυση είναι βιώσιμη, το κράτος μέλος πρέπει να εξασφαλίζει ότι ο δικαιούχος της ενίσχυσης συνεισφέρει τουλάχιστον το 25 %³⁹ των επιλέξιμων δαπανών, είτε μέσω ιδίων πόρων είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης, με μορφή που δεν περιέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης⁴⁰.
49. Για να αποφευχθούν οι επιζήμιες επιπτώσεις των μέτρων κρατικής ενίσχυσης στο περιβάλλον, τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να διασφαλίζουν τη συμμόρφωση προς την περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης ειδικότερα της ανάγκης για διενέργεια εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων στις περιπτώσεις στις οποίες απαιτείται εκ του νόμου, καθώς και της ανάγκης για εξασφάλιση όλων των σχετικών αδειών.

5.1.2. Κοινοποιήσιμες μεμονωμένες επενδυτικές ενισχύσεις

50. Για να αποδειχθεί η συμβολή των κοινοποιήσιμων μεμονωμένων επενδυτικών ενισχύσεων στην περιφερειακή ανάπτυξη, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν πληθώρα δεικτών, όπως εκείνους που αναφέρονται κατωτέρω, οι οποίοι μπορεί να έχουν τόσο άμεσο (π.χ. δημιουργούμενες άμεσες θέσεις απασχόλησης) όσο και έμμεσο χαρακτήρα (π.χ. τοπική καινοτομία):
- 1) Ο αριθμός των δημιουργούμενων, μέσω της επένδυσης, άμεσων θέσεων απασχόλησης αποτελεί σημαντικό δείκτη της συμβολής στην περιφερειακή ανάπτυξη και στην εδαφική συνοχή. Η ποιότητα και η διάρκεια των δημιουργούμενων θέσεων απασχόλησης και το απαιτούμενο επίπεδο δεξιοτήτων θα πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη.
  - 2) Ένας ακόμη μεγαλύτερος αριθμός θέσεων απασχόλησης μπορεί να δημιουργηθεί στο τοπικό δίκτυο (υπο-)προμηθευτών και να συμβάλει στην καλύτερη ένταξη της επένδυσης στην εκάστοτε περιοχή, καθώς και να εξασφαλίσει ευρύτερα δευτερογενή αποτελέσματα. Ο αριθμός των δημιουργούμενων έμμεσων θέσεων απασχόλησης αποτελεί, συνεπώς, έναν δείκτη που θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη.
  - 3) Η δέσμευση του δικαιούχου της ενίσχυσης να αναλάβει ευρείας κλίμακας εκπαιδευτικές δραστηριότητες για τη βελτίωση των δεξιοτήτων (γενικών και ειδικών) του προσωπικού που απασχολεί θα θεωρείται παράγων ο οποίος συμβάλλει στην περιφερειακή ανάπτυξη και στην εδαφική συνοχή. Έμφαση θα δίδεται επίσης στη χορήγηση περιόδων πρακτικής άσκησης και μαθητείας, ειδικά σε νέους και στην

³⁸ Η υποχρέωση διατήρησης της επένδυσης στην οικεία περιοχή τουλάχιστον για περίοδο 5 ετών (3 έτη για τις ΜΜΕ) δεν θα πρέπει να εμποδίζει την αντικατάσταση μονάδας παραγωγής ή εξοπλισμού που έχει καταστεί απαρχαιωμένος ή έχει υποστεί βλάβη εντός της περιόδου αυτής, υπό την προϋπόθεση ότι η οικονομική δραστηριότητα διατηρείται στην οικεία περιοχή για την ελάχιστη απαιτούμενη περίοδο. Ωστόσο, οι περιφερειακές ενισχύσεις δεν μπορούν να χορηγούνται για αντικατάσταση της συγκεκριμένης μονάδας παραγωγής ή εξοπλισμού.

³⁹ Η απαίτηση για ίδια συνεισφορά σε ποσοστό 25 % η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 48 δεν ισχύει για επενδυτικές ενισχύσεις που χορηγούνται για επενδύσεις σε εξόχως απόκεντρες περιοχές, εφόσον απαιτείται χαμηλότερη συνεισφορά για την πλήρη κάλυψη της μέγιστης έντασης ενίσχυσης.

⁴⁰ Τούτο δεν ισχύει, για παράδειγμα, για τα επιδοτούμενα δάνεια, τα κρατικά δάνεια μετοχικού κεφαλαίου ή τις δημόσιες συμμετοχές που δεν πληρούν τις αρχές της οικονομίας της αγοράς, για τις κρατικές εγγυήσεις που περιέχουν στοιχεία ενίσχυσης, ή για δημόσια στήριξη που χορηγείται βάσει του κανόνα de minimis.

εκπαίδευση που βελτιώνει τις γνώσεις και τις δυνατότητες απασχόλησης εργαζομένων εκτός της επιχείρησης.

- 4) Εξωτερικές οικονομίες κλίμακας ή άλλα οφέλη από πλευράς περιφερειακής ανάπτυξης μπορεί να προκύψουν λόγω γεωγραφικής εγγύτητας (δημιουργία συστάδων επιχειρήσεων). Η δημιουργία συστάδων από επιχειρήσεις του ίδιου κλάδου επιτρέπει στις επιμέρους μονάδες παραγωγής να ειδικευθούν περισσότερο, γεγονός που οδηγεί σε μεγαλύτερη αποδοτικότητα. Ωστόσο, η σημασία του δείκτη αυτού για τον καθορισμό της συμβολής στην περιφερειακή ανάπτυξη και στην εδαφική συνοχή εξαρτάται από την πορεία της ανάπτυξης της συστάδας επιχειρήσεων.
- 5) Οι επενδύσεις συνιστούν ένα σύνολο τεχνικών γνώσεων που μπορεί να αποτελέσει πηγή σημαντικής μεταφοράς τεχνολογίας (διάχυση γνώσεων). Οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται σε κλάδους εντάσεως τεχνολογίας είναι πιθανότερο να συνεπάγονται τη μεταφορά τεχνολογίας στην αποδέκτρια περιφέρεια. Ο βαθμός διάδοσης γνώσεων καθώς και το αντικείμενο το οποίο αφορά αποτελούν επίσης σημαντικά στοιχεία.
- 6) Μπορεί επίσης να ληφθεί υπόψη η συμβολή των σχεδίων στην ικανότητα της περιοχής να δημιουργήσει νέες τεχνολογίες μέσω τοπικής καινοτομίας. Η συνεργασία με τοπικούς οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων, όπως πανεπιστήμια ή ερευνητικά ιδρύματα, μπορεί να θεωρηθεί θετικό στοιχείο εν προκειμένω.
- 7) Η διάρκεια της επένδυσης και το ενδεχόμενο πραγματοποίησης άλλων συναφών επενδύσεων στο μέλλον αποτελούν ένδειξη της μονιμότερης δέσμευσης μιας επιχείρησης στην οικεία περιοχή.
51. Τα κράτη μέλη μπορούν να ανατρέχουν στο επιχειρηματικό πρόγραμμα του δικαιούχου της ενίσχυσης, το οποίο ενδέχεται να παρέχει πληροφορίες ως προς τον αριθμό των δημιουργούμενων θέσεων απασχόλησης, τους καταβαλλόμενους μισθούς (αύξηση του πλούτου των νοικοκυριών ως δευτερογενές αποτέλεσμα), τον όγκο αγορών από τοπικούς παραγωγούς, τον κύκλο εργασιών που προκύπτει από την επένδυση και ωφελεί, ενδεχομένως, την περιφέρεια λόγω επιπρόσθετων φορολογικών εσόδων.
52. Για τις κοινοποιήσιμες μεμονωμένες επενδυτικές ενισχύσεις, ισχύουν οι απαιτήσεις που προβλέπονται στα σημεία 47 έως 49.
53. Όσον αφορά τις ενισχύσεις ad hoc⁴¹, τα κράτη μέλη πρέπει να αποδεικνύουν, πέραν των απαιτήσεων που προβλέπονται στα σημεία 50 έως 52, ότι το σχέδιο συνάδει με την αναπτυξιακή στρατηγική της οικείας περιοχής και συμβάλλει στην υλοποίησή της.
- 5.1.3. *Καθεστώςτα ενισχύσεων λειτουργίας*
54. Τα καθεστώςτα ενισχύσεων λειτουργίας προωθούν την ανάπτυξη των ενισχυόμενων περιοχών μόνον εφόσον οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι περιοχές αυτές είναι σαφώς καθορισμένες εκ των προτέρων. Τα εμπόδια όσον αφορά την προσέλκυση ή

---

⁴¹ Οι ενισχύσεις ad hoc υπόκεινται στις ίδιες απαιτήσεις με τις μεμονωμένες ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει καθεστώτος, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

τη διατήρηση της οικονομικής δραστηριότητας ενδέχεται να είναι τόσο σοβαρά ή μόνιμα που οι επενδυτικές ενισχύσεις να μην επαρκούν από μόνες τους για την ανάπτυξη των εν λόγω περιοχών.

55. Για τη μείωση ορισμένων ειδικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ στις περιοχές «α», τα κράτη μέλη πρέπει να αποδεικνύουν την ύπαρξη και την κλίμακα των εν λόγω ειδικών δυσκολιών, καθώς επίσης και την αναγκαιότητα εφαρμογής καθεστώτος ενισχύσεων λειτουργίας, διότι οι εν λόγω ειδικές δυσκολίες δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν με επενδυτικές ενισχύσεις.
56. Όσον αφορά τις ενισχύσεις λειτουργίας για την αντιστάθμιση ειδικών πρόσθετων δαπανών στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, τα είδη μόνιμων περιορισμών που αναχαιτίζουν σημαντικά την ανάπτυξη των εξόχως απόκεντρων περιοχών καθορίζονται στο άρθρο 349 της Συνθήκης. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται η απομόνωση, ο νησιωτικός χαρακτήρας, η μικρή έκταση, η δύσκολη μορφολογία και το κλίμα, καθώς και η οικονομική εξάρτηση από μικρό αριθμό προϊόντων. Τα κράτη μέλη πρέπει να προσδιορίζουν τις ειδικές πρόσθετες δαπάνες που συνδέονται με τους εν λόγω μόνιμους περιορισμούς, τις οποίες πρόκειται να αντισταθμίσει το καθεστώς ενισχύσεων λειτουργίας.
57. Όσον αφορά τις ενισχύσεις λειτουργίας για την πρόληψη ή την ανάσχεση της μείωσης του πληθυσμού σε αραιοκατοικημένες και πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές, τα κράτη μέλη πρέπει να αποδεικνύουν τον κίνδυνο μείωσης του πληθυσμού σε περίπτωση μη χορήγησης ενίσχυσης λειτουργίας.

5.2. Χαρακτήρας κινήτρου

5.2.1. Επενδυτικές ενισχύσεις

58. Οι περιφερειακές ενισχύσεις μπορούν να θεωρηθούν συμβατές με την εσωτερική αγορά, μόνον εφόσον έχουν χαρακτήρα κινήτρου. Οι κρατικές ενισχύσεις θεωρείται ότι έχουν χαρακτήρα κινήτρου όταν μεταβάλλουν τη συμπεριφορά μιας επιχείρησης κατά τρόπον ώστε η επιχείρηση να ασκεί πρόσθετες δραστηριότητες που συμβάλλουν στην ανάπτυξη μιας περιοχής, τις οποίες δεν θα ασκούσε, ή τις οποίες θα ασκούσε μόνο με περιορισμένο ή διαφορετικό τρόπο ή σε διαφορετική τοποθεσία, εάν δεν είχε χορηγηθεί η ενίσχυση. Οι ενισχύσεις δεν πρέπει να επιδοτούν το κόστος μιας δραστηριότητας την οποία θα ασκούσε ούτως ή άλλως μια επιχείρηση και δεν πρέπει να αντισταθμίζουν τον συνήθη επιχειρηματικό κίνδυνο μιας οικονομικής δραστηριότητας.
59. Ο χαρακτήρας κινήτρου μπορεί να αποδειχθεί με δύο τρόπους:
- 1) η ενίσχυση παρέχει κίνητρο για τη λήψη θετικής απόφασης για επένδυση στην οικεία περιοχή, διότι σε διαφορετική περίπτωση η επένδυση δεν θα ήταν επαρκώς κερδοφόρα για τον δικαιούχο της ενίσχυσης οπουδήποτε στον ΕΟΧ⁴² (σενάριο 1, απόφαση σχετικά με την πραγματοποίηση επένδυσης),
  - 2) η ενίσχυση παρέχει κίνητρο για την πραγματοποίηση μιας προγραμματιζόμενης επένδυσης στην οικεία περιοχή αντί σε άλλη, διότι με αυτήν αντισταθμίζονται τα

---

⁴² Τέτοιες επενδύσεις μπορούν να δημιουργήσουν τις συνθήκες για την πραγματοποίηση περαιτέρω επενδύσεων οι οποίες είναι βιώσιμες χωρίς επιπρόσθετες ενισχύσεις.

καθαρά μειονεκτήματα και το καθαρό κόστος της επένδυσης στην οικεία περιοχή (σενάριο 2, απόφαση σχετικά με την τοποθεσία).

60. Εάν η ενίσχυση δεν μεταβάλλει τη συμπεριφορά του δικαιούχου της ενίσχυσης οδηγώντας σε (επιπρόσθετες) επενδύσεις στην οικεία περιοχή, μπορεί να θεωρηθεί ότι η ίδια επένδυση θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί στην περιοχή ακόμη και χωρίς την ενίσχυση. Η εν λόγω ενίσχυση δεν έχει, συνεπώς, χαρακτήρα κινήτρου για την επίτευξη του στόχου περιφερειακής ανάπτυξης και εδαφικής συνοχής και δεν μπορεί να εγκριθεί ως συμβατή με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.
61. Ωστόσο, όσον αφορά τις περιφερειακές ενισχύσεις που χορηγούνται από τα ταμεία πολιτικής συνοχής ή το ΕΓΤΑΑ σε περιοχές «α» για επενδύσεις που είναι αναγκαίες για την επίτευξη των προτύπων που καθορίζονται από το δίκαιο της ΕΕ, η ενίσχυση μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει χαρακτήρα κινήτρου, εφόσον, ελλείψει της ενίσχυσης, η επένδυση στην οικεία περιοχή δεν θα ήταν επαρκώς κερδοφόρα για τον δικαιούχο της ενίσχυσης, και θα είχε ως αποτέλεσμα το κλείσιμο μιας υφιστάμενης εγκατάστασης στη συγκεκριμένη περιοχή.

5.2.1.1. Καθεστώτα επενδυτικών ενισχύσεων

62. Οι εργασίες για μια μεμονωμένη επένδυση μπορούν να αρχίσουν μόνο μετά την υποβολή του εντύπου αίτησης ενίσχυσης.
63. Εάν οι εργασίες αρχίσουν πριν από την υποβολή του εντύπου αίτησης ενίσχυσης, τυχόν ενισχύσεις που χορηγούνται για την εν λόγω μεμονωμένη επένδυση δεν θα θεωρούνται συμβατές με την εσωτερική αγορά.
64. Τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλλουν τυποποιημένο έντυπο αίτησης ενίσχυσης το οποίο να περιέχει τουλάχιστον όλες τις πληροφορίες που απαριθμούνται στο παράρτημα VII. Στο έντυπο της αίτησης, οι ΜΜΕ και οι μεγάλες επιχειρήσεις πρέπει να εξηγούν με την παράθεση αντιπαραδειγμάτων τι θα συνέβαινε εάν δεν τους χορηγηθεί η ενίσχυση, αναφέροντας ποιο από τα σενάρια που περιγράφονται στην παράγραφο 59 ισχύει.
65. Επιπλέον, οι μεγάλες επιχειρήσεις πρέπει να υποβάλλουν αποδεικτικά στοιχεία προς υποστήριξη του αντιπαραδείγματος που περιγράφεται στο έντυπο της αίτησης. Οι ΜΜΕ δεν υπόκεινται στην υποχρέωση αυτή όσον αφορά τις μη κοινοποιήσιμες ενισχύσεις που χορηγούνται στο πλαίσιο καθεστώτος.
66. Η χορηγούσα αρχή πρέπει να διενεργεί έλεγχο αξιοπιστίας του αντιπαραδείγματος και να επαληθεύει ότι η περιφερειακή ενίσχυση έχει τον απαιτούμενο χαρακτήρα κινήτρου που αντιστοιχεί σε ένα από τα σενάρια που περιγράφονται στην παράγραφο 59. Ένα αντιπαραδείγμα είναι αξιόπιστο εφόσον είναι αληθινό και σχετίζεται με τους παράγοντες λήψης αποφάσεων που επικρατούν κατά τον χρόνο της απόφασης από τον δικαιούχο της ενίσχυσης όσον αφορά την επένδυση.

5.2.1.2. Κοινοποιήσιμες μεμονωμένες επενδυτικές ενισχύσεις

67. Πέραν των απαιτήσεων των παραγράφων 62 έως 66, όσον αφορά τις κοινοποιήσιμες μεμονωμένες ενισχύσεις, τα κράτη μέλη πρέπει να παρέχουν σαφείς αποδείξεις ότι η

ενίσχυση έχει αντίκτυπο στην απόφαση σχετικά με την πραγματοποίηση επένδυσης ή στην επιλογή της τοποθεσίας⁴³. Πρέπει να προσδιορίζουν ποιο από τα σενάρια που περιγράφονται στην παράγραφο σημείο 59 ισχύει. Για να καταστεί δυνατή μια διεξοδική αξιολόγηση, το κράτος μέλος πρέπει να παρέχει όχι μόνον πληροφορίες για το σχέδιο αλλά και διεξοδική περιγραφή του αντιπαραδείγματος, δηλαδή της περίπτωσης στην οποία ο δικαιούχος δεν λαμβάνει καμία ενίσχυση από δημόσια αρχή εντός του ΕΟΧ.

68. Στο *σενάριο 1*, τα κράτη μέλη δύνανται να αποδείξουν ότι η ενίσχυση έχει χαρακτήρα κινήτρου προσκομίζοντας έγγραφα της επιχείρησης από τα οποία προκύπτει ότι η επένδυση δεν θα ήταν επαρκώς κερδοφόρα χωρίς τη χορήγηση ενίσχυσης.
69. Στο *σενάριο 2*, τα κράτη μέλη δύνανται να αποδείξουν ότι η ενίσχυση έχει χαρακτήρα κινήτρου, προσκομίζοντας έγγραφα της επιχείρησης από τα οποία προκύπτει ότι έχει πραγματοποιηθεί σύγκριση του κόστους και του οφέλους που συνεπάγεται η εγκατάσταση στην οικεία περιοχή με εκείνα που συνεπάγεται η εγκατάσταση σε εναλλακτικές περιοχές. Η Επιτροπή επαληθεύει αν οι συγκρίσεις αυτές είναι ρεαλιστικές.
70. Τα κράτη μέλη καλούνται να αξιοποιούν γνώσια και επίσημα έγγραφα του διοικητικού συμβουλίου, εκτιμήσεις κινδύνων (συμπεριλαμβανομένων των εκτιμήσεων των κινδύνων που αφορούν συγκεκριμένη τοποθεσία), οικονομικές εκθέσεις, εσωτερικά επιχειρηματικά σχέδια, γνώμες εμπειρογνομόνων και άλλες μελέτες που σχετίζονται με το υπό αξιολόγηση επενδυτικό σχέδιο. Τα έγγραφα αυτά πρέπει να είναι σύγχρονα με τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με την επένδυση ή την τοποθεσία της. Για την απόδειξη του χαρακτήρα κινήτρου, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να χρησιμοποιούν έγγραφα που περιλαμβάνουν πληροφορίες για την προβλεπόμενη ζήτηση, προβλέψεις ως προς το κόστος, οικονομικές προβλέψεις, έγγραφα τα οποία υποβάλλονται σε επενδυτική επιτροπή και στα οποία αναλύονται επενδυτικά σενάρια ή έγγραφα που παρέχονται στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.
71. Στο πλαίσιο αυτό, και ειδικότερα στο *σενάριο 1*, το επίπεδο της κερδοφορίας μπορεί να αξιολογείται με τη χρήση μεθόδων που αποτελούν πάγια πρακτική στον συγκεκριμένο κλάδο, οι οποίες μπορούν να περιλαμβάνουν μεθόδους για τον υπολογισμό της καθαρής παρούσας αξίας (ΚΠΑ) του σχεδίου⁴⁴, του εσωτερικού ποσοστού απόδοσης (ΕΠΑ)⁴⁵ ή της μέσης απόδοσης του απασχολούμενου κεφαλαίου (ΑΑΚ). Η κερδοφορία του σχεδίου συγκρίνεται με τα κανονικά ποσοστά απόδοσης που εφαρμόζει ο δικαιούχος σε άλλα παρόμοια επενδυτικά έργα. Στις περιπτώσεις που τα ποσοστά αυτά δεν είναι διαθέσιμα, η κερδοφορία του σχεδίου πρέπει να συγκρίνεται με το κόστος κεφαλαίου του δικαιούχου ως συνόλου ή με τα ποσοστά απόδοσης που παρατηρούνται συνήθως στον οικείο κλάδο.

⁴³ Τα αντιπαραδείγματα περιγράφονται στην παράγραφο 64.

⁴⁴ Η ΚΠΑ ενός έργου είναι η διαφορά μεταξύ των θετικών και αρνητικών ταμειακών ροών κατά τη διάρκεια ζωής επένδυσης, οι οποίες ανάγονται στην τρέχουσα αξία τους (συνήθως χρησιμοποιείται το κόστος κεφαλαίου).

⁴⁵ Το ΕΠΑ δεν βασίζεται στα λογιστικά έσοδα συγκεκριμένου έτους, αλλά λαμβάνει υπόψη τις μελλοντικές ταμειακές ροές που αναμένει να λάβει ο επενδυτής καθ' όλη τη διάρκεια ζωής της επένδυσης. Ορίζεται ως το προεξοφλητικό επιτόκιο για το οποίο η ΚΠΑ ενός συνόλου ταμειακών ροών ισούται με το μηδέν.

72. Εάν η ενίσχυση δεν μεταβάλλει τη συμπεριφορά του δικαιούχου της ενίσχυσης οδηγώντας σε (επιπρόσθετες) επενδύσεις στην περιοχή, δεν υφίσταται θετικός αντίκτυπος για την περιοχή. Ως εκ τούτου, μια ενίσχυση δεν θα θεωρείται συμβατή με την εσωτερική αγορά εάν φαίνεται ότι η ίδια επένδυση θα πραγματοποιείτο στην περιοχή ακόμα και χωρίς τη χορήγηση της ενίσχυσης.

5.2.2. Καθεστάτα ενισχύσεων λειτουργίας

73. Όσον αφορά τα καθεστάτα ενισχύσεων λειτουργίας, θεωρείται ότι η ενίσχυση έχει χαρακτήρα κινήτρου αν είναι πιθανό ότι, ελλείψει της ενίσχυσης, το επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας στην οικεία περιοχή θα μειωνόταν σημαντικά, λόγω των προβλημάτων που η ενίσχυση αυτή έχει σκοπό να αντιμετωπίσει.

74. Η Επιτροπή θα θεωρεί, επομένως, ότι οι ενισχύσεις λειτουργίας παρέχουν κίνητρο για πρόσθετη οικονομική δραστηριότητα στην περιοχή, εφόσον το κράτος μέλος έχει αποδείξει την ύπαρξη και τον ουσιώδη χαρακτήρα των προβλημάτων αυτών στην εν λόγω περιοχή (βλ. σημεία 54 έως 57).

5.3. Ανάγκη για κρατική παρέμβαση

75. Προκειμένου να εκτιμηθεί αν μια κρατική ενίσχυση είναι απαραίτητη για την επίτευξη του στόχου της περιφερειακής ανάπτυξης και της εδαφικής συνοχής, είναι αναγκαίο να έχει προηγηθεί διάγνωση του προβλήματος που χρήζει αντιμετώπισης. Η κρατική ενίσχυση θα πρέπει να στοχεύει σε καταστάσεις όπου η ενίσχυση μπορεί να επιφέρει ουσιαστική βελτίωση την οποία δεν δύναται να επιτύχει η αγορά. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε περίπτωση στενότητας δημόσιων πόρων.

76. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα μέτρα κρατικών ενισχύσεων μπορούν να διορθώσουν ανεπάρκειες της αγοράς και να συμβάλουν έτσι στην αποτελεσματική λειτουργία των αγορών και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας. Στις περιπτώσεις που οι αγορές παρέχουν πράγματι αποδοτικά αποτελέσματα, αλλά τα εν λόγω αποτελέσματα δεν κρίνονται ικανοποιητικά από την άποψη της ισότητας ή της συνοχής, οι κρατικές ενισχύσεις μπορούν να χρησιμοποιούνται για την επίτευξη περισσότερο επιθυμητών και δίκαιων αποτελεσμάτων στην αγορά.

77. Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται για την ανάπτυξη περιοχών που περιλαμβάνονται στον χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων σύμφωνα με τους κανόνες της ενότητας 7 των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών, η Επιτροπή θεωρεί ότι στις περιοχές αυτές η αγορά δεν παράγει αποτελέσματα που οδηγούν σε επαρκές επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης της περιφέρειας και εδαφικής συνοχής χωρίς κρατική παρέμβαση. Ως εκ τούτου, η ενίσχυση που χορηγείται στις εν λόγω περιοχές θεωρείται αναγκαία.

5.4. Καταλληλότητα των περιφερειακών ενισχύσεων

78. Το μέτρο ενίσχυσης πρέπει να αποτελεί κατάλληλο μέσο πολιτικής για την επίτευξη του εκάστοτε στόχου πολιτικής. Ένα μέτρο ενίσχυσης δεν θα θεωρείται συμβατό, εάν η ίδια θετική συμβολή στην περιφερειακή ανάπτυξη και στην εδαφική συνοχή

είναι δυνατό να επιτευχθεί με άλλα λιγότερο στρεβλωτικά μέσα πολιτικής ή μέσα ενίσχυσης.

5.4.1. Καταλληλότητα μεταξύ εναλλακτικών μέσων πολιτικής

5.4.1.1. Επενδυτικές ενισχύσεις

79. Οι περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις δεν συνιστούν το μοναδικό μέσο πολιτικής που διαθέτουν τα κράτη μέλη για την ενίσχυση των επενδύσεων και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης σε ενισχυόμενες περιοχές. Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν και άλλα μέτρα, όπως η ανάπτυξη υποδομών, η ενίσχυση της ποιότητας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης ή η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.
80. Κατά την κοινοποίηση καθεστώτος επενδυτικών ενισχύσεων, τα κράτη μέλη πρέπει να αναφέρουν τους λόγους για τους οποίους οι περιφερειακές ενισχύσεις αποτελούν κατάλληλο μέσο που θα βοηθήσει στην ανάπτυξη της περιοχής.
81. Εάν ένα κράτος μέλος αποφασίσει να θέσει σε εφαρμογή καθεστώς τομεακών ενισχύσεων, πρέπει να αποδείξει τα πλεονεκτήματα αυτού έναντι της χρήσης πολυτομεακού καθεστώτος ή άλλων επιλογών πολιτικής.
82. Ειδικότερα, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη τις εκτιμήσεις των επιπτώσεων του προτεινόμενου καθεστώτος ενίσχυσης τις οποίες θέτουν στη διάθεσή της τα κράτη μέλη. Ομοίως, μπορεί να λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα των εκ των υστέρων αξιολογήσεων που περιγράφονται στην ενότητα 6 για την εκτίμηση της καταλληλότητας του προτεινόμενου καθεστώτος.
83. Στην περίπτωση των επενδυτικών ενισχύσεων ad hoc, τα κράτη μέλη πρέπει να αποδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο η ενίσχυση μπορεί να συμβάλει καλύτερα στην ανάπτυξη της περιοχής σε σύγκριση με τις ενισχύσεις βάσει καθεστώτος ή άλλους τύπους μέτρων.

5.4.1.2. Καθεστώτα ενισχύσεων λειτουργίας

84. Τα κράτη μέλη πρέπει να αποδεικνύουν ότι η ενίσχυση είναι κατάλληλη για την επίτευξη του στόχου του καθεστώτος σχετικά με τα προβλήματα τα οποία αποσκοπεί να αντιμετωπίσει η ενίσχυση. Για να αποδείξουν ότι η ενίσχυση είναι κατάλληλη, τα κράτη μέλη μπορούν να υπολογίζουν εκ των προτέρων το ποσό της ενίσχυσης ως ένα κατ' αποκοπή ποσό που καλύπτει το αναμενόμενο πρόσθετο κόστος κατά τη διάρκεια δεδομένης χρονικής περιόδου, με στόχο την ενθάρρυνση των επιχειρήσεων να περιορίσουν το κόστος και να αναπτύξουν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα με αποτελεσματικότερο τρόπο σε βάθος χρόνου⁴⁶.

5.4.2. Καταλληλότητα μεταξύ εναλλακτικών μέσων ενισχύσεων

85. Οι περιφερειακές ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται σε διάφορες μορφές. Τα κράτη μέλη θα πρέπει, ωστόσο, να εξασφαλίζουν ότι η ενίσχυση χορηγείται με τη

---

⁴⁶ Ωστόσο, σε περίπτωση που η εξέλιξη των μελλοντικών δαπανών και εσόδων περιβάλλεται από υψηλό βαθμό αβεβαιότητας και υπάρχει έντονη ασυμμετρία πληροφοριών, η δημόσια αρχή μπορεί επίσης να επιθυμεί να υιοθετήσει μοντέλα αντιστάθμισης που δεν είναι εντελώς εκ των προτέρων, αλλά αποτελούν συνδυασμό εκ των προτέρων και εκ των υστέρων μοντέλων (για παράδειγμα, με τη χρησιμοποίηση ανακτήσεων που θα επιτρέπουν μια ισορροπημένη κατανομή των μη αναμενόμενων κερδών).

μορφή που είναι πιθανόν να έχει τον μικρότερο αντίκτυπο ως προς τις στρεβλώσεις του εμπορίου και του ανταγωνισμού. Εάν η ενίσχυση χορηγείται σε μορφές που παρέχουν άμεσο οικονομικό όφελος (για παράδειγμα, άμεσες επιχορηγήσεις, απαλλαγές ή μειώσεις φόρων, εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ή άλλων υποχρεωτικών επιβαρύνσεων, ή παροχή γης, αγαθών ή υπηρεσιών σε ευνοϊκές τιμές), τα κράτη μέλη πρέπει να αποδείξουν τον λόγο για τον οποίο δεν είναι κατάλληλες άλλες δυνητικά λιγότερο στρεβλωτικές μορφές ενισχύσεων, όπως επιστρεπτές προκαταβολές ή ενισχύσεις που βασίζονται σε χρεωστικούς ή συμμετοχικούς τίτλους (για παράδειγμα, δάνεια με χαμηλό επιτόκιο ή επιδοτήσεις επιτοκίου, κρατικές εγγυήσεις, αγορά μετοχών ή εναλλακτική εισφορά κεφαλαίων υπό ευνοϊκούς όρους).

86. Για την εκτίμηση της καταλληλότητας του προτεινόμενου μέσου ενίσχυσης μπορούν να λαμβάνονται υπόψη τα αποτελέσματα των εκ των υστέρων αξιολογήσεων, όπως περιγράφονται στην ενότητα 6.

5.5. Αναλογικότητα του ποσού της ενίσχυσης (περιορισμός της ενίσχυσης στο ελάχιστο αναγκαίο)

5.5.1. Επενδυτικές ενισχύσεις

87. Το ποσό της περιφερειακής ενίσχυσης πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο για την τόνωση πρόσθετων επενδύσεων ή δραστηριοτήτων στην οικεία περιοχή.

88. Για την εξασφάλιση της προβλεψιμότητας και των ίσων όρων ανταγωνισμού, η Επιτροπή εφαρμόζει μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης⁴⁷ για τις επενδυτικές ενισχύσεις.

89. Για ένα αρχικό επενδυτικό σχέδιο, η μέγιστη ένταση της ενίσχυσης και το μέγιστο ποσό της ενίσχυσης⁴⁸ (προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης⁴⁹ και η σχετική μειωμένη ένταση ενίσχυσης για μεγάλο επενδυτικό σχέδιο) πρέπει να υπολογίζονται από τη χορηγούσα αρχή κατά τη χορήγηση της ενίσχυσης ή την κοινοποίηση της ενίσχυσης στην Επιτροπή, ανάλογα με το ποιο από τα δύο συμβαίνει πρώτο.

90. Δεδομένου ότι τα μεγάλα επενδυτικά σχέδια είναι πιθανό να οδηγήσουν σε μεγαλύτερες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και των συναλλαγών, το ποσό της ενίσχυσης για τα σχέδια αυτά δεν πρέπει να υπερβαίνει το προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης.

91. Όταν η αρχική επένδυση αποτελεί μέρος ενός ενιαίου επενδυτικού σχεδίου και το ενιαίο επενδυτικό σχέδιο είναι μεγάλο επενδυτικό σχέδιο, το ποσό της ενίσχυσης για το ενιαίο επενδυτικό σχέδιο δεν πρέπει να υπερβαίνει το προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης. Η συναλλαγματική ισοτιμία και το προεξοφλητικό επιτόκιο που εφαρμόζονται για τους σκοπούς του παρόντος κανόνα είναι εκείνα που ισχύουν κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης για το πρώτο σχέδιο στο ενιαίο επενδυτικό σχέδιο.

92. Οι μέγιστες εντάσεις ενισχύσεων εξυπηρετούν διττό σκοπό.

⁴⁷ Βλ. ενότητα 7.4 για τους χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων.

⁴⁸ Εκφραζόμενο ως ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης.

⁴⁹ Ο.π..

93. Πρώτον, όσον αφορά τα κοινοποιήσιμα καθεστώτα, οι εν λόγω μέγιστες εντάσεις ενισχύσεων χρησιμεύουν ως καταφύγια για τις ΜΜΕ: εφόσον η ένταση της ενίσχυσης παραμένει χαμηλότερη από το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο, η ενίσχυση θεωρείται αναλογική.
94. Δεύτερον, για όλες τις άλλες περιπτώσεις, οι μέγιστες εντάσεις ενισχύσεων χρησιμοποιούνται ως ανώτατο όριο για την προσέγγιση του «καθαρού πρόσθετου κόστους» που περιγράφεται στα σημεία 95 έως 97.
95. Κατά γενικό κανόνα, η Επιτροπή θα θεωρεί ότι οι κοινοποιήσιμες μεμονωμένες ενισχύσεις περιορίζονται στο ελάχιστο, εάν το ποσό της ενίσχυσης αντιστοιχεί στο καθαρό πρόσθετο κόστος της επένδυσης στην οικεία περιοχή, σε σύγκριση με το αντιπαράδειγμα στην περίπτωση απουσίας ενίσχυσης⁵⁰, με μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ως ανώτατο όριο. Ομοίως, για τις επενδυτικές ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις στο πλαίσιο κοινοποιήσιμων καθεστώτων, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι το ποσό της ενίσχυσης περιορίζεται στο ελάχιστο με βάση μια «προσέγγιση του καθαρού πρόσθετου κόστους», με μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ως ανώτατο όριο.
96. Κατά συνέπεια, για τις περιπτώσεις του *σεναρίου 1* (αποφάσεις σχετικά με την πραγματοποίηση επένδυσης), το ποσό της ενίσχυσης δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το ελάχιστο αναγκαίο για να καταστεί το σχέδιο επαρκώς κερδοφόρο, όπως για να αυξηθεί το ΕΠΑ πέραν του κανονικού ποσοστού που εφαρμόζει η επιχείρηση σε άλλα παρόμοια επενδυτικά σχέδια, ή ενδεχομένως, να αυξηθεί το ΕΠΑ άνω του κόστους κεφαλαίου του δικαιούχου ως συνόλου ή άνω των ποσοστών απόδοσης που επιτυγχάνονται συνήθως στον συγκεκριμένο κλάδο.
97. Για τις περιπτώσεις του *σεναρίου 2* (κίνητρα εγκατάστασης), το ποσό της ενίσχυσης δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ της ΚΠΑ της επένδυσης στην περιοχή-στόχο και της ΚΠΑ στην εναλλακτική τοποθεσία. Πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλες οι σχετικές δαπάνες και τα οφέλη, όπως διοικητικά έξοδα, έξοδα μεταφοράς, έξοδα εκπαίδευσης που δεν καλύπτονται από τις ενισχύσεις κατάρτισης, καθώς και οι μισθολογικές διαφορές. Ωστόσο, εάν η εναλλακτική τοποθεσία βρίσκεται στον ΕΟΧ, οι επιδοτήσεις που χορηγούνται στην εν λόγω τοποθεσία δεν μπορούν να λαμβάνονται υπόψη.
98. Οι υπολογισμοί που πραγματοποιούνται για την ανάλυση του χαρακτήρα κινήτρου μπορούν επίσης να χρησιμεύσουν για να αξιολογηθεί αν η ενίσχυση είναι αναλογική. Τα κράτη μέλη πρέπει να αποδεικνύουν την αναλογικότητα με έγγραφα, όπως εκείνα που αναφέρονται στο σημείο 70.
99. Οι επενδυτικές ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται ταυτόχρονα στο πλαίσιο περισσότερων καθεστώτων περιφερειακών ενισχύσεων ή να σωρεύονται με περιφερειακές ενισχύσεις ad hoc, εφόσον η συνολική ενίσχυση από κάθε πηγή δεν υπερβαίνει τη μέγιστη ένταση ενίσχυσης ανά σχέδιο, η οποία πρέπει να υπολογίζεται εκ των προτέρων από την πρώτη χορηγούσα αρχή. Είναι δυνατή η σώρευση οποιωνδήποτε άλλων κρατικών ενισχύσεων που αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες αλληλεπικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει, μόνον αν αυτό δεν

---

⁵⁰ Κατά τη σύγκριση αντιπαραδειγμάτων, η ενίσχυση πρέπει να προεξοφλείται με τον ίδιο συντελεστή με αυτόν που εφαρμόζεται στην αντίστοιχη επένδυση και στα αντιπαράδειγματα.

οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζονται στην ενίσχυση αυτή δυνάμει των εφαρμοστέων θεματικών κανόνων. Οι έλεγχοι σώρευσης πρέπει να διενεργούνται τόσο κατά τη χορήγηση της ενίσχυσης όσο και κατά την καταβολή της⁵¹. Εάν το κράτος μέλος επιτρέπει τη σώρευση κρατικής ενίσχυσης στο πλαίσιο ενός καθεστώτος με κρατική ενίσχυση στο πλαίσιο άλλων καθεστώτων, πρέπει να προσδιορίζει, για κάθε καθεστώς, τη μέθοδο με την οποία θα διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τους όρους του παρόντος σημείου.

100. Για αρχική επένδυση που συνδέεται με έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας (ΕΕΣ) που πληρούν τα κριτήρια του κανονισμού σχετικά με τον καθορισμό των ειδικών διατάξεων για τον στόχο της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας (Interreg)⁵², η ένταση της ενίσχυσης που εφαρμόζεται στην περιοχή στην οποία πραγματοποιείται η αρχική επένδυση ισχύει για όλους τους δικαιούχους που συμμετέχουν στο έργο. Εάν η αρχική επένδυση πραγματοποιείται σε δύο ή περισσότερες ενισχυόμενες περιοχές, η μέγιστη ένταση ενίσχυσης για την αρχική επένδυση είναι αυτή που εφαρμόζεται στην ενισχυόμενη περιοχή όπου πραγματοποιείται το μεγαλύτερο μέρος των επιλέξιμων δαπανών. Οι αρχικές επενδύσεις που πραγματοποιούνται από μεγάλες επιχειρήσεις σε περιοχές «γ» μπορούν να λάβουν περιφερειακές ενισχύσεις στο πλαίσιο έργων ΕΕΣ μόνον εφόσον πρόκειται για αρχικές επενδύσεις που δημιουργούν νέα οικονομική δραστηριότητα.

5.5.2. Καθεστώτα ενισχύσεων λειτουργίας

101. Τα κράτη μέλη πρέπει να αποδείξουν ότι το ύψος της ενίσχυσης είναι ανάλογο προς τα προβλήματα που έχει σκοπό να αντιμετωπίσει η ενίσχυση.
102. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- 1) το ποσό της ενίσχυσης πρέπει να υπολογίζεται σε συνάρτηση με προκαθορισμένο σύνολο επιλέξιμων δαπανών που καταλογίζονται εξ ολοκλήρου στα προβλήματα που η ενίσχυση αυτή έχει σκοπό να αντιμετωπίσει, όπως καταδεικνύονται από το κράτος μέλος·
  - 2) η ενίσχυση πρέπει να περιορίζεται σε ένα συγκεκριμένο ποσοστό αυτού του προκαθορισμένου συνόλου επιλέξιμων δαπανών και δεν πρέπει να υπερβαίνει τις δαπάνες αυτές·
  - 3) το ποσό της ενίσχυσης ανά δικαιούχο ενίσχυσης πρέπει να είναι ανάλογο προς το επίπεδο των προβλημάτων που αντιμετωπίζει στην πραγματικότητα ο κάθε δικαιούχος ενίσχυσης.

⁵¹ Η απαίτηση βάσει της οποίας η μέγιστη επιτρεπόμενη ένταση ενίσχυσης ανά σχέδιο πρέπει να υπολογίζεται εκ των προτέρων από την πρώτη χορηγούσα αρχή δεν ισχύει όταν η ενίσχυση χορηγείται μέσω αυτόματων καθεστώτων ενίσχυσης υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων. Στην περίπτωση αυτή, η διενέργεια ελέγχων σώρευσης δεν είναι καταρχήν δυνατή κατά τη χορήγηση της ενίσχυσης και θα πρέπει να πραγματοποιείται κατά την καταβολή της.

⁵² Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού ειδικών διατάξεων για την υποστήριξη του στόχου της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 259) ή κανονισμός που περιέχει ειδικές διατάξεις για τον στόχο της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας (Interreg) που εφαρμόζονται κατά την περίοδο προγραμματισμού 2021-2027, ανάλογα με το ποια ισχύει για δεδομένη αρχική επένδυση.

103. Όσον αφορά τις ενισχύσεις για τον μετριασμό ορισμένων ειδικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ σε περιοχές «α», το ύψος της ενίσχυσης πρέπει να μειώνεται σταδιακά κατά τη διάρκεια ισχύος του καθεστώτος⁵³. Αυτό δεν ισχύει για καθεστώτα για την πρόληψη της μείωσης του πληθυσμού σε αραιοκατοικημένες και πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές και για καθεστώτα που αντισταθμίζουν τις πρόσθετες δαπάνες λειτουργίας που προκύπτουν στις εξόχως απόκεντρες περιοχές ως άμεσο αποτέλεσμα ενός ή περισσότερων μόνιμων περιορισμών που αναφέρονται στο άρθρο 349 της Συνθήκης.

5.6. Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές

104. Προκειμένου η ενίσχυση να είναι συμβατή, οι αρνητικές επιπτώσεις του μέτρου ενίσχυσης όσον αφορά τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και τον αντίκτυπο στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών πρέπει, αφενός, να είναι περιορισμένες και, αφετέρου, να μην υπερτερούν των θετικών αποτελεσμάτων της ενίσχυσης κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον.

5.6.1. Γενικά ζητήματα

105. Κατά τη συνολική στάθμιση των θετικών αποτελεσμάτων της ενίσχυσης (ενότητα 5.1) και των αρνητικών επιπτώσεων της στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές, η Επιτροπή μπορεί να λάβει υπόψη, κατά περίπτωση, το γεγονός ότι, πέραν της συμβολής της στην περιφερειακή ανάπτυξη και συνοχή, η ενίσχυση παράγει και άλλα θετικά αποτελέσματα. Αυτό μπορεί να συμβαίνει για παράδειγμα όταν αποδεικνύεται ότι η αρχική επένδυση, πέραν της δημιουργίας τοπικών θέσεων απασχόλησης, της εισαγωγής νέων δραστηριοτήτων και/ή της δημιουργίας εσόδων σε τοπικό επίπεδο, συμβάλλει σημαντικά ειδικότερα στην ψηφιακή μετάβαση ή στη μετάβαση προς περιβαλλοντικά βιώσιμες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων χαμηλών εκπομπών άνθρακα, κλιματικά ουδέτερες ή ανθεκτικές στην κλιματική αλλαγή. Η Επιτροπή θα δώσει ιδιαίτερη προσοχή στο άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 για το ενωσιακό σύστημα ταξινόμησης⁵⁴, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη πρόκλησης σημαντικής ζημίας, ή σε άλλες συγκρίσιμες μεθοδολογίες. Επιπλέον, στο πλαίσιο της εκτίμησης των αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές, η Επιτροπή μπορεί να λαμβάνει υπόψη, κατά περίπτωση, τις αρνητικές εξωτερικότητες της ενισχυόμενης δραστηριότητας, εφόσον οι εν λόγω εξωτερικοί παράγοντες επηρεάζουν αρνητικά τον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών σε βαθμό αντίθετο προς το κοινό συμφέρον, δημιουργώντας ή επιδεινώνοντας τις ανεπάρκειες της αγοράς⁵⁵.

⁵³ Συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης κατά την οποία τα καθεστώτα ενισχύσεων λειτουργίας κοινοποιούνται για την παράταση υφιστάμενων μέτρων ενίσχυσης.

⁵⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088, ΕΕ L 198 της 22.6.2020, σ. 13.

⁵⁵ Αυτό θα μπορούσε επίσης να συμβεί στην περίπτωση που η ενίσχυση στρεβλώνει τη λειτουργία των οικονομικών μέσων που έχουν τεθεί σε εφαρμογή για την εσωτερίκευση αυτών των αρνητικών εξωτερικών παραγόντων (π.χ. επηρεάζοντας τα μηνύματα των τιμών που παρέχει το σύστημα εμπορίας εκπομπών της ΕΕ ή παρόμοιο μέσο).

106. Όσον αφορά τις αρνητικές επιπτώσεις, οι περιφερειακές ενισχύσεις μπορούν να προκαλέσουν δύο βασικά είδη δυνητικών στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών. Πρόκειται για τις στρεβλώσεις της αγοράς προϊόντων και τις επιπτώσεις ως προς την τοποθεσία. Και τα δύο είδη στρεβλώσεων μπορούν να συντελέσουν σε αναποτελεσματική κατανομή των πόρων (υπονομεύοντας την οικονομική απόδοση της εσωτερικής αγοράς) και σε προβλήματα κατανομής (κατανομή της οικονομικής δραστηριότητας μεταξύ των περιοχών).
107. Μία δυνητικά επιβλαβής συνέπεια των κρατικών ενισχύσεων είναι ότι εμποδίζουν την αγορά να παράγει αποδοτικά αποτελέσματα μέσω της επιβράβευσης των πλέον αποδοτικών παραγωγών και της άσκησης πίεσης στους λιγότερο αποδοτικούς για βελτίωση, αναδιάρθρωση ή έξοδο από την αγορά. Οι κρατικές ενισχύσεις που οδηγούν σε σημαντική επέκταση της παραγωγικής ικανότητας σε μια υποτονική αγορά μπορούν να στρεβλώσουν αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό, καθώς η δημιουργία ή η διατήρηση πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας μπορεί να συμπιέσει τα περιθώρια κέρδους, να μειώσει τις επενδύσεις των ανταγωνιστών ή ακόμη και να οδηγήσει στην έξοδο ανταγωνιστών από την αγορά. Αυτό μπορεί να έχει ως συνέπεια να εκτοπιστούν από την αγορά ανταγωνιστές οι οποίοι υπό άλλες συνθήκες θα ήταν σε θέση να ανταγωνίζονται στην αγορά. Μπορεί επίσης να αποτρέψει την είσοδο ή την επέκταση επιχειρήσεων στην αγορά, ενώ επίσης μπορεί να εξασθενήσει τα κίνητρα καινοτομίας εκ μέρους των ανταγωνιστών. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε μη αποδοτικές δομές της αγοράς, οι οποίες βλάπτουν μακροπρόθεσμα και τους καταναλωτές. Επίσης, η διαθεσιμότητα ενισχύσεων ενδέχεται να ενθαρρύνει τον εφησυχασμός ή αδικαιολόγητα ριζοκίνδυνη συμπεριφορά εκ μέρους των δυνητικών δικαιούχων. Είναι πιθανό να έχει αρνητικές μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στις συνολικές επιδόσεις του κλάδου.
108. Οι ενισχύσεις μπορούν επίσης να έχουν στρεβλωτικές επιπτώσεις όσον αφορά την αύξηση ή τη διατήρηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά για τον δικαιούχο της ενίσχυσης. Ακόμη και όταν οι ενισχύσεις δεν συμβάλλουν άμεσα στην αύξηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά, μπορεί να το πράξουν έμμεσα, με την αποθάρρυνση της επέκτασης των υφιστάμενων ανταγωνιστών, με αποτέλεσμα την έξοδό τους από την αγορά ή την αποθάρρυνση της εισόδου νέων ανταγωνιστών.
109. Εκτός από στρεβλώσεις στις αγορές προϊόντων, οι περιφερειακές ενισχύσεις, εκ φύσεως, επηρεάζουν επίσης την τοποθεσία της οικονομικής δραστηριότητας. Εάν μια περιοχή προσελκύει επενδύσεις ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης, μια άλλη περιοχή χάνει την ευκαιρία αυτή. Οι αρνητικές αυτές επιπτώσεις στις περιοχές που επηρεάζονται δυσμενώς από τις ενισχύσεις μπορούν να γίνουν αισθητές με την απώλεια οικονομικής δραστηριότητας και θέσεων απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων των θέσεων απασχόλησης για υπεργολάβους. Οι αρνητικές επιπτώσεις μπορούν επίσης να γίνουν αισθητές και λόγω της απώλειας θετικών εξωγενών επιδράσεων (για παράδειγμα, δημιουργία συστάδων επιχειρήσεων, διάχυση γνώσεων, εκπαίδευση και κατάρτιση).
110. Η γεωγραφική ιδιαιτερότητα των περιφερειακών ενισχύσεων τις διακρίνει από άλλες μορφές οριζόντιων ενισχύσεων. Αποτελεί ειδικό χαρακτηριστικό των περιφερειακών ενισχύσεων το ότι έχουν ως στόχο να επηρεάζουν την επιλογή των επενδυτών σχετικά με τον τόπο εγκατάστασης των επενδυτικών σχεδίων τους. Όταν οι περιφερειακές ενισχύσεις αντισταθμίζουν το επιπλέον κόστος που απορρέει από τους

περιφερειακούς περιορισμούς και στηρίζουν την πραγματοποίηση επιπρόσθετων επενδύσεων σε ενισχυόμενες περιοχές χωρίς να τις προσελκύουν από άλλες εξίσου ή λιγότερο ανεπτυγμένες ενισχυόμενες περιοχές, συμβάλλουν όχι μόνο στην ανάπτυξη της περιοχής, αλλά και στη συνοχή, και εντέλει ωφελούν ολόκληρη την ΕΕ. Οι δυνητικές αρνητικές επιπτώσεις των περιφερειακών ενισχύσεων ως προς την τοποθεσία ήδη περιορίζονται έως έναν βαθμό από τους χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων, οι οποίοι ορίζουν τις περιοχές στις οποίες μπορεί να χορηγηθεί περιφερειακή ενίσχυση, σύμφωνα με τους στόχους της περιφερειακής οικονομικής ανάπτυξης και της πολιτικής συνοχής, καθώς και τις μέγιστες επιτρεπόμενες εντάσεις ενίσχυσης. Ωστόσο, παραμένει σημαντικό να καταστεί σαφές ποιο θα ήταν το αποτέλεσμα σε περίπτωση απουσίας της ενίσχυσης, προκειμένου να αξιολογηθεί ο αντίκτυπος της ενίσχυσης στην ανάπτυξη της περιοχής και στην εδαφική συνοχή.

5.6.2. *Προφανείς αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές*

111. Η Επιτροπή προσδιορίζει διάφορες περιπτώσεις στις οποίες οι αρνητικές επιπτώσεις της περιφερειακής επενδυτικής ενίσχυσης στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών υπερτερούν καταφανώς οποιονδήποτε θετικών αποτελεσμάτων, με αποτέλεσμα να μην είναι πιθανό να κηρυχθεί η ενίσχυση συμβατή με την εσωτερική αγορά.
- 5.6.2.1. *Δημιουργία πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας σε μια αγορά που βρίσκεται σε απόλυτη παρακμή*
112. Όπως επισημαίνεται στην παράγραφο 107, για να αξιολογηθούν οι αρνητικές επιπτώσεις της ενίσχυσης, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη την πρόσθετη παραγωγική ικανότητα που δημιουργείται από το σχέδιο όταν η αγορά είναι υποτονική.
113. Όταν λόγω κρατικών ενισχύσεων καθίστανται δυνατές επενδύσεις που αυξάνουν την παραγωγική ικανότητα σε μια αγορά, υφίσταται κίνδυνος να επηρεαστούν αρνητικά η παραγωγή ή οι επενδύσεις σε άλλες περιοχές του ΕΟΧ. Αυτό είναι ιδιαίτερα πιθανό αν η αύξηση της παραγωγικής ικανότητας υπερβαίνει την ανάπτυξη της αγοράς ή πραγματοποιείται σε αγορά με πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα.
114. Ως εκ τούτου, όταν η επένδυση οδηγεί στη δημιουργία ή την αύξηση της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας σε μια αγορά που βρίσκεται σε απόλυτη διαρθρωτική παρακμή (δηλαδή η αγορά συρρικνώνεται)⁵⁶, η Επιτροπή θεωρεί ότι η ενίσχυση έχει αρνητική επίπτωση, η οποία δεν είναι πιθανό να αντισταθμιστεί από οποιοδήποτε θετικό αποτέλεσμα. Αυτό ισχύει ειδικότερα για τις περιπτώσεις του σεναρίου 1 (αποφάσεις σχετικά με την πραγματοποίηση επένδυσης).
115. Για τις περιπτώσεις του σεναρίου 2 (αποφάσεις σχετικά με την τοποθεσία), όπου η επένδυση θα πραγματοποιείτο σε κάθε περίπτωση στην ίδια γεωγραφική αγορά ή, κατ' εξαίρεση, σε διαφορετική γεωγραφική αγορά, αλλά όπου οι πωλήσεις στοχεύουν την ίδια γεωγραφική αγορά, η ενίσχυση —υπό τον όρο ότι περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο για την αντιστάθμιση του μειονεκτήματος της τοποθεσίας και δεν παρέχει πρόσθετη ρευστότητα στον δικαιούχο της ενίσχυσης— επηρεάζει μόνο την απόφαση σχετικά με την τοποθεσία. Στην περίπτωση αυτή, η επένδυση θα πρόσθετε επιπλέον παραγωγική ικανότητα στη δεδομένη γεωγραφική αγορά

⁵⁶ Η Επιτροπή θα αξιολογεί την κατάσταση αυτή τόσο από άποψη όγκου όσο και από άποψη αξίας και θα λαμβάνει υπόψη τον οικονομικό κύκλο.

ανεξάρτητα από την ενίσχυση. Ως εκ τούτου, τα πιθανά αποτελέσματα όσον αφορά την πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα θα ήταν, καταρχήν, τα ίδια ανεξάρτητα από την ενίσχυση. Ωστόσο, εάν η εναλλακτική τοποθεσία επένδυσης βρίσκεται σε διαφορετική γεωγραφική αγορά και η ενίσχυση οδηγεί στη δημιουργία πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας σε μια αγορά που βρίσκεται σε απόλυτη διαρθρωτική παρακμή, ισχύουν επίσης τα συμπεράσματα του σημείου 114.

5.6.2.2. Αρνητικές επιπτώσεις στη συνοχή

116. Όπως αναφέρεται στα σημεία 109 και 110, για την εκτίμηση των αρνητικών επιπτώσεων της ενίσχυσης, η Επιτροπή πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις επιπτώσεις στην τοποθεσία της οικονομικής δραστηριότητας.

117. Στις περιπτώσεις του σεναρίου 2 (αποφάσεις σχετικά με την τοποθεσία), όπου χωρίς την ενίσχυση η επένδυση θα είχε πραγματοποιηθεί σε περιοχή με υψηλότερη ή ίδια ένταση περιφερειακής ενίσχυσης⁵⁷ με την περιοχή-στόχο, αυτό συνιστά αρνητική επίπτωση η οποία δεν είναι πιθανό να αντισταθμιστεί από τυχόν θετικά αποτελέσματα, διότι αντιβαίνει στο ίδιο το σκεπτικό στο οποίο βασίζονται οι περιφερειακές ενισχύσεις.

5.6.2.3. Μετεγκατάσταση

118. Κατά την αξιολόγηση των κοινοποιήσιμων μέτρων, η Επιτροπή θα ζητά να λάβει όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες για να κρίνει αν η κρατική ενίσχυση είναι πιθανό να οδηγήσει σε σημαντική απώλεια θέσεων εργασίας σε υφιστάμενες τοποθεσίες εντός του ΕΟΧ. Στην περίπτωση αυτή και εάν η επένδυση παρέχει στον δικαιούχο της ενίσχυσης τη δυνατότητα μετεγκατάστασης μιας δραστηριότητας στην περιοχή-στόχο, εάν υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της ενίσχυσης και της μετεγκατάστασης, τούτο αποτελεί αρνητική επίπτωση που δεν είναι πιθανό να αντισταθμιστεί από τυχόν θετικά αποτελέσματα.

5.6.3. Καθεστώτα επενδυτικών ενισχύσεων

119. Τα καθεστώτα επενδυτικών ενισχύσεων δεν πρέπει να οδηγούν σε σημαντικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και των συναλλαγών. Συγκεκριμένα, ακόμη και στην περίπτωση που θεωρηθεί ότι οι στρεβλώσεις περιορίζονται σε επιμέρους περιπτώσεις (υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται όλοι οι όροι για τις επενδυτικές ενισχύσεις), τα καθεστώτα ενδέχεται σε σωρευτική βάση να εξακολουθούν να οδηγούν σε υψηλά επίπεδα στρεβλώσεων. Τέτοιες στρεβλώσεις θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις αγορές προϊόντων με τη δημιουργία ή την επιδείνωση μιας κατάστασης πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας, ή με τη δημιουργία, αύξηση ή διατήρηση της σημαντικής ισχύος ορισμένων αποδεκτών στην αγορά κατά τρόπο που επηρεάζει αρνητικά τα δυναμικά κίνητρα. Οι ενισχύσεις που διατίθενται στο πλαίσιο καθεστώτων θα μπορούσαν επίσης να οδηγήσουν σε σημαντική απώλεια της οικονομικής δραστηριότητας σε άλλες περιοχές του ΕΟΧ. Εάν ένα καθεστώς επικεντρώνεται σε ορισμένους κλάδους, ο κίνδυνος τέτοιων στρεβλώσεων είναι ακόμη εντονότερος.

---

⁵⁷ Για την επαλήθευση αυτού, θα πρέπει να χρησιμοποιείται το κανονικό ισχύον ανώτατο όριο ενίσχυσης σε περιοχές «γ» που γειτνιάζουν με περιοχές «α», ανεξάρτητα από τις αυξημένες εντάσεις των ενισχύσεων σύμφωνα με την παράγραφο 184.

120. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη πρέπει να αποδείξουν ότι οι αρνητικές αυτές επιπτώσεις θα περιοριστούν στο ελάχιστο, λαμβανομένων υπόψη, για παράδειγμα, του μεγέθους των σχεδίων, των μεμονωμένων και σωρευτικών ποσών των ενισχύσεων, των αναμενόμενων δικαιούχων, καθώς και των χαρακτηριστικών των στοχευόμενων κλάδων. Για να αξιολογήσει η Επιτροπή τις πιθανές αρνητικές επιπτώσεις, τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλουν όλες τις διαθέσιμες εκτιμήσεις επιπτώσεων και εκ των υστέρων αξιολογήσεις που διενεργήθηκαν για παρόμοια προγενέστερα καθεστάτα.

121. Κατά τη χορήγηση ενίσχυσης σε μεμονωμένα σχέδια βάσει καθεστώτος, η χορηγούσα αρχή πρέπει να επαληθεύει και να επιβεβαιώνει ότι η ενίσχυση δεν συνεπάγεται προφανείς αρνητικές επιπτώσεις, όπως περιγράφονται στις παραγράφους 111 έως 118. Η επαλήθευση αυτή μπορεί να βασίζεται στις πληροφορίες που διαβιβάζει ο δικαιούχος της ενίσχυσης κατά την υποβολή αίτησης ενίσχυσης και στη δήλωση που πραγματοποιείται στο τυποποιημένο έντυπο της αίτησης ενίσχυσης, στην οποία θα πρέπει να αναφέρεται η εναλλακτική τοποθεσία ελλείψει ενίσχυσης.

5.6.4. Κοινοποιήσιμες μεμονωμένες επενδυτικές ενισχύσεις

122. Κατά την αξιολόγηση των αρνητικών επιπτώσεων των μεμονωμένων ενισχύσεων, η Επιτροπή διακρίνει μεταξύ των δύο αντιπαραδειγμάτων που περιγράφονται στα σημεία 96 και 97.

5.6.4.1. Περιπτώσεις του σεναρίου 1 (απόφαση σχετικά με την πραγματοποίηση επένδυσης)

123. Στις περιπτώσεις του σεναρίου 1, η Επιτροπή δίνει ιδιαίτερη έμφαση στις αρνητικές επιπτώσεις που συνδέονται με τη συσσώρευση της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας σε παρακμάζουσες αγορές, την πρόληψη της εξόδου, και την έννοια της σημαντικής ισχύος στην αγορά. Οι αρνητικές αυτές επιπτώσεις περιγράφονται στα σημεία 124 έως 133 και πρέπει να αντισταθμίζονται από τα θετικά αποτελέσματα της ενίσχυσης. Ωστόσο, εάν αποδειχθεί ότι η ενίσχυση θα προκαλούσε τις προφανείς αρνητικές επιπτώσεις που περιγράφονται στο σημείο 114, η ενίσχυση δεν είναι πιθανό να αντισταθμιστεί από τυχόν θετικά αποτελέσματα και, ως εκ τούτου, να θεωρηθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά.

124. Για τον προσδιορισμό και την αξιολόγηση των δυνητικών στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν στοιχεία που να επιτρέπουν στην Επιτροπή να προσδιορίσει τις σχετικές αγορές προϊόντων (προϊόντα που επηρεάζονται από τη μεταβολή στη συμπεριφορά του δικαιούχου της ενίσχυσης) και να προσδιορίσει τους ανταγωνιστές και τους πελάτες/καταναλωτές που επηρεάζονται. Το οικείο προϊόν είναι συνήθως το προϊόν που καλύπτεται από το επενδυτικό σχέδιο⁵⁸. Εάν το σχέδιο αφορά ενδιάμεσο προϊόν, ένα δε μεγάλο μέρος της παραγωγής δεν πωλείται στη αγορά, το οικείο προϊόν είναι δυνατόν να αποτελεί προϊόν του επομένου σταδίου παραγωγής. Η σχετική αγορά προϊόντος περιλαμβάνει το οικείο προϊόν και τα υποκατάστατά του, όπως αυτά χαρακτηρίζονται είτε από τον καταναλωτή (λόγω των χαρακτηριστικών, της τιμής και της χρήσης για την οποία

---

⁵⁸ Για τα επενδυτικά σχέδια που αφορούν την παραγωγή πολλών διαφορετικών προϊόντων, κάθε προϊόν πρέπει να αξιολογείται.

προορίζονται) είτε από τον παραγωγό (λόγω της ευελιξίας των εγκαταστάσεων παραγωγής).

125. Η Επιτροπή θα χρησιμοποιεί πολλαπλά κριτήρια για την αξιολόγηση των δυνητικών αυτών στρεβλώσεων, όπως η διάρθρωση της αγοράς του οικείου προϊόντος, η απόδοση της αγοράς (παρακμάζουσα ή αναπτυσσόμενη αγορά), η διαδικασία επιλογής του δικαιούχου της ενίσχυσης, οι φραγμοί εισόδου και εξόδου, η διαφοροποίηση των προϊόντων.
126. Η συστηματική εξάρτηση μιας επιχείρησης από κρατικές ενισχύσεις θα μπορούσε να υποδεικνύει ότι η επιχείρηση δεν είναι σε θέση να αντεπεξέλθει στον ανταγωνισμό από μόνη της ή ότι αποκομίζει αθέμιτα πλεονεκτήματα σε σύγκριση με τους ανταγωνιστές της.
127. Η Επιτροπή διακρίνει δύο κύριες πηγές δυνητικών αρνητικών επιπτώσεων στις αγορές προϊόντων:
  - 1) περιπτώσεις επέκτασης της παραγωγικής ικανότητας που προκαλεί ή επιδεινώνει την υπάρχουσα κατάσταση της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας, ιδίως σε μια παρακμάζουσα αγορά και
  - 2) περιπτώσεις κατά τις οποίες ο δικαιούχος της ενίσχυσης έχει σημαντική ισχύ στην αγορά.
128. Προκειμένου να αξιολογηθεί αν η ενίσχυση χρησιμεύει για τη δημιουργία ή τη διατήρηση μη αποδοτικών δομών της αγοράς, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη την επιπρόσθετη παραγωγική ικανότητα που δημιουργείται με το σχέδιο, καθώς και αν η αγορά είναι υποτονική.
129. Εάν η εν λόγω αγορά αναπτύσσεται, δεν υφίσταται συνήθως έντονη ανησυχία ότι η ενίσχυση θα επηρεάζει αρνητικά τα δυναμικά κίνητρα ή θα παρεμποδίζει αδικαιολόγητα την έξοδο ή την είσοδο στην αγορά.
130. Μεγαλύτερη ανησυχία είναι δικαιολογημένη όταν οι αγορές είναι παρακμάζουσες. Η Επιτροπή διακρίνει μεταξύ των περιπτώσεων στις οποίες, σε μακροπρόθεσμη προοπτική, η αγορά βρίσκεται σε διαρθρωτική παρακμή (δηλαδή συρρικνώνεται) και των περιπτώσεων στις οποίες η αγορά βρίσκεται σε σχετική παρακμή (δηλαδή εξακολουθεί μεν να αναπτύσσεται, αλλά ο ρυθμός ανάπτυξής της δεν υπερβαίνει ένα ποσοστό αναφοράς).
131. Η υποτονικότητα της αγοράς μετράται συνήθως σε σχέση με το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) του ΕΟΧ κατά τα τρία έτη πριν από την έναρξη του σχεδίου (ποσοστό αναφοράς). Μπορεί επίσης να μετρηθεί με βάση τους προβλεπόμενους ρυθμούς ανάπτυξης για τα επόμενα τρία έως πέντε έτη. Στους δείκτες μπορεί να περιλαμβάνονται η αναμενόμενη μελλοντική ανάπτυξη της οικείας αγοράς, οι επακόλουθοι αναμενόμενοι συντελεστές αξιοποίησης της παραγωγικής ικανότητας και ο πιθανός αντίκτυπος της αύξησης της παραγωγικής ικανότητας στους ανταγωνιστές από την άποψη των τιμών και των περιθωρίων κέρδους.
132. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η αξιολόγηση της ανάπτυξης της αγοράς προϊόντων στον ΕΟΧ ενδέχεται να μην αποτελεί το κατάλληλο κριτήριο για την αξιολόγηση όλων των επιπτώσεων της ενίσχυσης, ειδικότερα όταν η γεωγραφική αγορά είναι παγκόσμια. Στις περιπτώσεις αυτές, η Επιτροπή θα εξετάζει τις επιπτώσεις της

ενίσχυσης στις οικείες δομές της αγοράς, αναλύοντας ιδίως αν έχει τη δυνατότητα να παραγκωνίσει παραγωγούς του ΕΟΧ.

133. Προκειμένου να αξιολογήσει την ύπαρξη σημαντικής ισχύος στην αγορά, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη τη θέση του δικαιούχου της ενίσχυσης στη διάρκεια μιας συγκεκριμένης περιόδου πριν από τη λήψη της ενίσχυσης και την αναμενόμενη θέση στην αγορά μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης. Η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη τα μερίδια αγοράς του δικαιούχου της ενίσχυσης, καθώς και τα μερίδια αγοράς των ανταγωνιστών του και άλλους σχετικούς παράγοντες. Για παράδειγμα, θα αξιολογεί τη δομή της αγοράς εξετάζοντας τον βαθμό συγκέντρωσης της αγοράς, τους πιθανούς φραγμούς εισόδου⁵⁹, την αγοραστική ισχύ⁶⁰ και τους φραγμούς επέκτασης ή εξόδου.

5.6.4.2. Περιπτώσεις του σεναρίου 2 (απόφαση σχετικά με την τοποθεσία)

134. Ωστόσο, εάν από το αντιπαράδειγμα προκύπτει ότι η επένδυση θα είχε πραγματοποιηθεί σε άλλη τοποθεσία (σενάριο 2) στην ίδια γεωγραφική αγορά για το οικείο προϊόν, και εφόσον η ενίσχυση είναι αναλογική, το αποτέλεσμα από άποψη πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας ή σημαντικής ισχύος στην αγορά είναι, καταρχήν, πιθανό να είναι το ίδιο ανεξαρτήτως της ενίσχυσης. Σε τέτοιες περιπτώσεις, οι θετικές επιπτώσεις της ενίσχυσης είναι πιθανό να αντισταθμίζουν τις περιορισμένες αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό. Ωστόσο, εάν η εναλλακτική τοποθεσία βρίσκεται στον ΕΟΧ, η Επιτροπή ανησυχεί ιδιαίτερα για τις αρνητικές επιπτώσεις που συνδέονται με την εναλλακτική τοποθεσία. Ως εκ τούτου, εάν η ενίσχυση προκαλέσει προφανείς αρνητικές επιπτώσεις, όπως περιγράφονται στα σημεία 117 και 118, αυτές δεν είναι πιθανό να αντισταθμιστούν από τυχόν θετικά αποτελέσματα και, ως εκ τούτου, δεν είναι πιθανό η ενίσχυση να θεωρηθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά.

5.6.5. Καθεστώτα ενισχύσεων λειτουργίας

135. Εάν η ενίσχυση είναι αναγκαία και αναλογική για την επίτευξη της συμβολής στην περιφερειακή ανάπτυξη και στην εδαφική συνοχή που περιγράφεται στην υποενότητα 5.1.3, οι αρνητικές επιπτώσεις της ενίσχυσης στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών είναι πιθανό να αντισταθμιστούν από θετικά αποτελέσματα. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, η ενίσχυση μπορεί να οδηγήσει σε αλλαγές στη διάρθρωση της αγοράς ή στα χαρακτηριστικά ενός τομέα ή κλάδου, οι οποίες θα μπορούσαν να στρεβλώσουν σημαντικά τον ανταγωνισμό μέσω φραγμών εισόδου ή εξόδου από την αγορά, αποτελεσμάτων υποκατάστασης ή μετατόπισης των εμπορικών ροών. Στις περιπτώσεις αυτές, οι αρνητικές επιπτώσεις δεν είναι πιθανό να αντισταθμιστούν από τυχόν θετικά αποτελέσματα.

⁵⁹ Οι εν λόγω φραγμοί εισόδου περιλαμβάνουν νομικά εμπόδια (ιδίως δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας), οικονομίες κλίμακας και φάσματος, φραγμούς πρόσβασης σε δίκτυα και υποδομές. Εάν η ενίσχυση αφορά αγορά στην οποία ο δικαιούχος της ενίσχυσης αποτελεί κατεστημένο φορέα, ενδεχόμενοι φραγμοί εισόδου μπορούν να αυξήσουν τη δυνητική σημαντική ισχύ που ασκείται στην αγορά από τον δικαιούχο της ενίσχυσης και κατ' επέκταση τις πιθανές αρνητικές επιπτώσεις της εν λόγω ισχύος στην αγορά.

⁶⁰ Όταν υπάρχουν ισχυροί αγοραστάτες στην αγορά, ο δικαιούχος της ενίσχυσης είναι λιγότερο πιθανό να είναι σε θέση να αυξήσει τις τιμές του έναντι των ισχυρών αυτών αγοραστών.

5.7. Διαφάνεια

136. Τα κράτη μέλη πρέπει να δημοσιεύουν τις ακόλουθες πληροφορίες στην εφαρμογή Transparency Award Module της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁶¹ ή σε εμπεριστατωμένο δικτυακό τόπο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο:
- 1) το πλήρες κείμενο της απόφασης χορήγησης μεμονωμένης ενίσχυσης ή του εγκριθέντος καθεστώτος ενισχύσεων και τις σχετικές διατάξεις εφαρμογής, ή σχετικό σύνδεσμο·
  - 2) πληροφορίες σχετικά με κάθε μεμονωμένη ενίσχυση που χορηγήθηκε και η οποία υπερβαίνει τα 100 000 EUR, με τη χρήση της δομής του παραρτήματος VIII.
137. Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται για έργα ΕΕΣ, οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 136 πρέπει να αναρτώνται στον δικτυακό τόπο του κράτους μέλους στο οποίο έχει την έδρα της η αρμόδια διαχειριστική αρχή⁶². Εναλλακτικά, τα συμμετέχοντα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι καθένα από αυτά θα παρέχει τις πληροφορίες που αφορούν τα μέτρα ενίσχυσης εντός της επικράτειάς του στον αντίστοιχο δικτυακό τόπο.
138. Τα κράτη μέλη πρέπει να οργανώνουν τους εμπεριστατωμένους δικτυακούς τόπους τους για τις κρατικές ενισχύσεις, όπως αναφέρονται στο σημείο 136, κατά τρόπο που να καθιστά δυνατή την εύκολη πρόσβαση στις πληροφορίες. Οι πληροφορίες πρέπει να δημοσιεύονται σε κοινόχρηστο μορφότυπο δεδομένων λογιστικού φύλλου που επιτρέπει την αναζήτηση, την εξαγωγή, την τηλεφόρτωση και την εύκολη δημοσίευση στο διαδίκτυο, για παράδειγμα σε μορφότυπο CSV ή XML. Το ευρύ κοινό πρέπει να έχει πρόσβαση στον δικτυακό τόπο χωρίς περιορισμούς, μεταξύ άλλων και χωρίς προηγούμενη εγγραφή χρήστη.
139. Όσον αφορά τα καθεστάτα υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 136 σημείο 2 θα θεωρείται ότι πληρούνται εάν τα κράτη μέλη δημοσιεύουν τις απαιτούμενες πληροφορίες για τα ποσά των μεμονωμένων ενισχύσεων με βάση τις ακόλουθες κλίμακες (σε εκατ. EUR):
- 0,1-0,5·
  - 0,5-1·
  - 1-2·
  - 2-5·
  - 5-10·
  - 10-30·
  - 30-60·
  - 60-100·

⁶¹ Δημόσια αναζήτηση στη βάση δεδομένων «Διαφάνεια των Κρατικών Ενισχύσεων», διαθέσιμη στον ακόλουθο δικτυακό τόπο: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=el>.

⁶² Όπως ορίζεται στο άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1299/2013.

100-250· και

250 και άνω.

140. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 136 σημείο 2 πρέπει να δημοσιεύονται εντός έξι μηνών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης ή, για ενισχύσεις υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, εντός ενός έτους από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της φορολογικής δήλωσης⁶³. Για τις ενισχύσεις που είναι παράνομες αλλά στη συνέχεια κρίθηκαν συμβατές, τα κράτη μέλη πρέπει να δημοσιεύουν τις πληροφορίες αυτές εντός έξι μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της Επιτροπής με την οποία η ενίσχυση κηρύχθηκε συμβατή. Για να καταστεί δυνατή η εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις βάσει της Συνθήκης, οι πληροφορίες πρέπει να είναι διαθέσιμες για τουλάχιστον 10 έτη από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης.
141. Η Επιτροπή θα δημοσιεύει στον δικτυακό της τόπο τον σύνδεσμο προς τον δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις που αναφέρεται στο σημείο 136.

6. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

142. Για να διασφαλιστεί περαιτέρω ο περιορισμός των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και των συναλλαγών, η Επιτροπή μπορεί να απαιτήσει να υπόκεινται σε εκ των υστέρων αξιολόγηση τα καθεστάτα ενισχύσεων που αναφέρονται στο σημείο 143. Οι αξιολογήσεις θα διενεργούνται για καθεστάτα στα οποία οι δυνητικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και των συναλλαγών είναι ιδιαίτερα έντονες, δηλαδή που υπάρχει κίνδυνος να οδηγήσουν σε σημαντικό περιορισμό ή στρέβλωση του ανταγωνισμού εάν η εφαρμογή δεν επανεξεταστεί σε εύθετο χρόνο.
143. Εκ των υστέρων αξιολόγηση μπορεί να απαιτείται για καθεστάτα με μεγάλους προϋπολογισμούς ενίσχυσης, ή τα οποία περιέχουν καινοτόμα χαρακτηριστικά, ή όταν προβλέπονται σημαντικές αλλαγές στην αγορά ή τεχνολογικές ή κανονιστικές αλλαγές. Σε κάθε περίπτωση, η αξιολόγηση θα απαιτείται για καθεστάτα των οποίων ο προϋπολογισμός κρατικών ενισχύσεων ή οι λογιστικοποιημένες δαπάνες υπερβαίνουν τα 150 εκατ. EUR σε δεδομένο έτος ή τα 750 εκατ. EUR για τη συνολική τους διάρκεια, δηλαδή για τη συνδυασμένη διάρκεια του καθεστώτος και κάθε προγενέστερου καθεστώτος που καλύπτει παρόμοιο στόχο και γεωγραφική περιοχή, αρχής γενομένης από την 1η Ιανουαρίου 2022. Λαμβανομένων υπόψη των στόχων της αξιολόγησης, και προκειμένου να αποφευχθεί η δυσανάλογη επιβάρυνση για τα κράτη μέλη, εκ των υστέρων αξιολογήσεις απαιτούνται μόνο για καθεστάτα ενισχύσεων των οποίων η συνολική διάρκεια υπερβαίνει τα τρία έτη, αρχής γενομένης από την 1η Ιανουαρίου 2022.
144. Υπάρχει δυνατότητα απαλλαγής από την απαίτηση της εκ των υστέρων αξιολόγησης για καθεστάτα ενισχύσεων που αποτελούν άμεσο διάδοχο καθεστώτος που καλύπτει παρόμοιο στόχο και γεωγραφική περιοχή, έχει υποβληθεί σε αξιολόγηση και επί του οποίου έχει εκδοθεί τελική έκθεση αξιολόγησης σύμφωνα με το σχέδιο αξιολόγησης που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή και δεν έχουν συναχθεί αρνητικά πορίσματα.

⁶³ Εάν δεν υφίσταται τυπική απαίτηση για την υποβολή ετήσιας δήλωσης, η 31η Δεκεμβρίου του έτους για το οποίο χορηγήθηκε η ενίσχυση θα θεωρείται ως η ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης για σκοπούς κωδικοποίησης.

Εάν η τελική έκθεση αξιολόγησης ενός καθεστώτος δεν συμμορφώνεται με το εγκεκριμένο σχέδιο αξιολόγησης, το εν λόγω καθεστώς πρέπει να αναστέλλεται με άμεση ισχύ.

145. Ο στόχος της αξιολόγησης θα πρέπει να συνίσταται στην επαλήθευση του αν έχουν εκπληρωθεί οι παραδοχές και οι προϋποθέσεις βάσει των οποίων κηρύχθηκε συμβατό το καθεστώς, ειδικότερα η αναγκαιότητα και η αποτελεσματικότητα του μέτρου ενίσχυσης με βάση τους γενικούς και ειδικούς στόχους του. Θα πρέπει επίσης να αξιολογείται ο αντίκτυπος του καθεστώτος στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές.
146. Για τα καθεστάτα ενισχύσεων που υπόκεινται στην απαίτηση αξιολόγησης σύμφωνα με το σημείο 143, τα κράτη μέλη πρέπει να κοινοποιούν σχέδιο αξιολόγησης, το οποίο θα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αξιολόγησης του καθεστώτος από την Επιτροπή, ως εξής:
- 1) μαζί με το καθεστώς ενισχύσεων, εάν ο σχετικός προϋπολογισμός κρατικών ενισχύσεων του καθεστώτος υπερβαίνει τα 150 εκατ. EUR σε δεδομένο έτος ή τα 750 εκατ. EUR για τη συνολική του διάρκεια·
  - 2) εντός 30 εργάσιμων ημερών μετά από σημαντική αλλαγή που οδηγεί σε αύξηση του προϋπολογισμού του καθεστώτος σε περισσότερα από 150 εκατ. EUR σε δεδομένο έτος ή 750 εκατ. EUR για τη συνολική διάρκεια του καθεστώτος·
  - 3) εντός 30 εργάσιμων ημερών μετά την εγγραφή σε επίσημους λογαριασμούς δαπανών του καθεστώτος που υπερβαίνουν τα 150 εκατ. EUR σε οποιοδήποτε έτος.
147. Το σχέδιο αξιολόγησης πρέπει να είναι σύμφωνο με τις κοινές μεθοδολογικές αρχές που παρέχει η Επιτροπή⁶⁴. Τα κράτη μέλη πρέπει να δημοσιεύουν το σχέδιο αξιολόγησης που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή.
148. Η εκ των υστέρων αξιολόγηση πρέπει να διενεργείται από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα από την αρχή χορήγησης της ενίσχυσης βάσει σχεδίου αξιολόγησης. Κάθε αξιολόγηση πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον μία ενδιάμεση και μία τελική έκθεση αξιολόγησης. Τα κράτη μέλη πρέπει να δημοσιεύουν και τις δύο εκθέσεις.
149. Η τελική έκθεση αξιολόγησης πρέπει να υποβάλλεται εγκαίρως στην Επιτροπή για την αξιολόγηση τυχόν παράτασης του καθεστώτος ενίσχυσης και το αργότερο εννέα μήνες πριν από τη λήξη του. Η περίοδος αυτή μπορεί να μειωθεί για τα καθεστάτα που ενεργοποιούν την απαίτηση αξιολόγησης κατά τα τελευταία δύο έτη εφαρμογής τους. Το ακριβές πεδίο και οι ρυθμίσεις για κάθε αξιολόγηση θα καθορίζονται στην απόφαση έγκρισης του καθεστώτος ενίσχυσης. Στην κοινοποίηση κάθε επακόλουθου μέτρου ενίσχυσης με παρόμοιο στόχο πρέπει να περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο λήφθηκαν υπόψη τα αποτελέσματα της αξιολόγησης.

---

⁶⁴ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, Κοινή μεθοδολογία για την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων, Βρυξέλλες, 28.5.2014, SWD(2014) 179 final, ή οποιοδήποτε διάδοχο έγγραφο.

7. ΧΑΡΤΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

150. Στην παρούσα ενότητα, η Επιτροπή καθορίζει κριτήρια για τον προσδιορισμό των περιοχών που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της Συνθήκης. Οι περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις αυτές και τις οποίες τα κράτη μέλη επιθυμούν να χαρακτηρίσουν ως περιοχές «α» ή «γ»⁶⁵ πρέπει να προσδιορίζονται σε χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων, ο οποίος πρέπει να κοινοποιείται στην Επιτροπή και να εγκρίνεται από αυτήν προτού καταστεί δυνατή η χορήγηση περιφερειακών ενισχύσεων προς επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στις χαρακτηρισμένες περιοχές.
151. Οι χάρτες πρέπει επίσης να προσδιορίζουν τις μέγιστες εντάσεις ενισχύσεων που ισχύουν για τις εν λόγω περιοχές κατά τη διάρκεια ισχύος του εγκεκριμένου χάρτη.
152. Για να διατηρηθεί ο χαρακτήρας κινήτρου της ενίσχυσης, σε περιπτώσεις στις οποίες οι αιτήσεις ενίσχυσης για μέτρα ενίσχυσης βάσει διακριτικής ευχέρειας είχαν υποβληθεί ήδη πριν από την έναρξη της περιόδου ισχύος του χάρτη, το «ποσό ενίσχυσης που κρίθηκε αναγκαίο» όπως προσδιορίζεται στην αρχική αίτηση ενίσχυσης δεν πρέπει να τροποποιείται αναδρομικά μετά την έναρξη των εργασιών του σχεδίου με σκοπό να δικαιολογηθεί υψηλότερη ένταση ενίσχυσης που θα μπορούσε να είναι διαθέσιμη σύμφωνα με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.
153. Για τα αυτόματα καθεστάτα ενισχύσεων με τη μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης που είναι διαθέσιμες σύμφωνα με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές μπορούν να εφαρμόζονται μόνο σε σχέδια που άρχισαν την ημερομηνία κατά την οποία τέθηκε σε εφαρμογή η αύξηση της σχετικής μέγιστης έντασης ενίσχυσης σύμφωνα με τους σχετικούς εθνικούς κανόνες, ή μεταγενέστερα. Για τα σχέδια που άρχισαν πριν από την ημερομηνία αυτή, θα εξακολουθήσει να ισχύει η μέγιστη ένταση ενίσχυσης που εγκρίθηκε βάσει του προηγούμενου χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων.

7.1. Πληθυσμιακή κάλυψη επιλέξιμη για περιφερειακές ενισχύσεις

154. Δεδομένου ότι η χορήγηση κρατικών ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα παρεκκλίνει από τη γενική απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων που προβλέπεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο συνολικός πληθυσμός των περιοχών «α» και «γ» στην ΕΕ των 27 πρέπει να είναι χαμηλότερος από εκείνον των μη χαρακτηρισμένων περιοχών. Η συνολική κάλυψη των χαρακτηρισμένων περιοχών θα πρέπει ως εκ τούτου να είναι μικρότερη από το 50 % του πληθυσμού της ΕΕ των 27.
155. Στις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020⁶⁶ η συνολική κάλυψη των περιοχών «α» και «γ» είχε οριστεί στο 47 % του πληθυσμού της ΕΕ των 28. Δεδομένης της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την ΕΕ, η

⁶⁵ Στον χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων θα πρέπει επίσης να προσδιορίζονται οι αραιοκατοικημένες και οι πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές.

⁶⁶ ΕΕ C 209 της 23.7.2013, σ. 1.

Επιτροπή θεωρεί ενδεδειγμένη την αύξηση στο 48 % της συνολικής πληθυσμιακής κάλυψης της ΕΕ των 27.

156. Κατά συνέπεια, η συνολική μέγιστη κάλυψη των περιοχών «α» και «γ» θα πρέπει να οριστεί στο 48 % του πληθυσμού της ΕΕ των 27⁶⁷.

7.2. Η παρέκκλιση του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α)

157. Το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης προβλέπει ότι «οι ενισχύσεις για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης περιοχών, στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση, καθώς και των περιοχών που αναφέρονται στο άρθρο 349, λαμβάνοντας υπόψη τη διαρθρωτική, οικονομική και κοινωνική τους κατάσταση» μπορούν να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά. Σύμφωνα με το Δικαστήριο, «η χρησιμοποίηση των όρων “ασυνήθως” και “σοβαρή” στην εξαίρεση που προβλέπει το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) δείχνει ότι αυτή αφορά μόνο περιοχές όπου η οικονομική κατάσταση είναι εξαιρετικά δυσμενής σε σχέση προς το σύνολο της [Ένωσης]»⁶⁸.
158. Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης πληρούνται σε περιοχές NUTS 2 που έχουν κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) κατώτερο ή ίσο με το 75 % του μέσου όρου της ΕΕ των 27⁶⁹.
159. Συνεπώς, τα κράτη μέλη μπορούν να χαρακτηρίζουν τις ακόλουθες περιοχές ως περιοχές «α»:
- 1) περιφέρειες NUTS 2 των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε μονάδες αγοραστικής δύναμης⁷⁰ είναι κατώτερο από ή ίσο με το 75 % του μέσου όρου της ΕΕ των 27 (με βάση τον μέσο όρο της τελευταίας τριετίας για την οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία της Eurostat⁷¹).
  - 2) εξόχως απόκεντρες περιοχές.
160. Στο παράρτημα Ι καθορίζονται οι επιλέξιμες περιοχές «α» ανά κράτος μέλος. Ορισμένες από αυτές τις περιοχές «α», σε επίπεδο NUTS 3, χαρακτηρίζονται επίσης ως αραιοκατοικημένες περιοχές σύμφωνα με το σημείο 166 σημείο 2.

⁶⁷ Αυτό το ανώτατο όριο ορίζεται σύμφωνα με τα πληθυσμιακά δεδομένα της Eurostat για το 2018. Το ανώτατο όριο θα αντιστοιχεί στο 48,00 % του πληθυσμού της ΕΕ των 27_2020 — [Ευρωπαϊκή Ένωση – 27 χώρες (από το 2020)].

⁶⁸ Απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 1987, *Γερμανία κατά Επιτροπής*, υπόθεση 248/84, EU:C:1987:437, σκέψη 19· απόφαση της 14ης Ιανουαρίου 1997, *Ισπανία κατά Επιτροπής*, C-169/95, EU:C:1997:10, σκέψη 15· και απόφαση της 7ης Μαρτίου 2002, *Ιταλία κατά Επιτροπής*, C-310/99, EU:C:2002:143, σκέψη 77.

⁶⁹ Η αναφορά σε περιφέρειες με κατά κεφαλήν ΑΕΠ κατώτερο του 75 % του μέσου όρου της ΕΕ των 27 πραγματοποιήθηκε στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη μέθοδο εφαρμογής του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) στις περιφερειακές ενισχύσεις (ΕΕ C 212 της 12.8.1988, σ. 2).

⁷⁰ Σε όλες τις επόμενες αναφορές στο κατά κεφαλήν ΑΕΠ, το ΑΕΠ εκφράζεται σε ΜΑΔ.

⁷¹ Τα στοιχεία καλύπτουν την περίοδο 2016-2018. Σε όλες τις επόμενες αναφορές στο κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ των 27, τα στοιχεία βασίζονται στον μέσο όρο των περιφερειακών στοιχείων της Eurostat για την περίοδο 2016-2018 (όπως επικαιροποιήθηκαν στις 23.3.2020).

7.3. Η παρέκκλιση του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ)

161. Το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης προβλέπει ότι «οι ενισχύσεις για την προώθηση της αναπτύξεως ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον» μπορούν να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά. Σύμφωνα με το Δικαστήριο, «η εξαίρεση που προβλέπει το [άρθρο 107 παράγραφος 3] στοιχείο γ) [...] επιτρέπει την ανάπτυξη ορισμένων περιοχών, χωρίς να περιορίζεται από τις οικονομικές προϋποθέσεις του [άρθρου 107 παράγραφος 3] στοιχείου α), υπό τον όρο ότι οι ενισχύσεις που προβλέπονται εκεί “δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον”. Η διάταξη αυτή παρέχει στην Επιτροπή την εξουσία να εγκρίνει ενισχύσεις που αποβλέπουν στην προώθηση της οικονομικής αναπτύξεως των περιοχών ενός κράτους μέλους, οι οποίες μειονεκτούν σε σχέση προς τον εθνικό μέσο όρο»⁷².
162. Η μέγιστη κάλυψη των περιοχών «γ» της ΕΕ των 27 (στο εξής: κάλυψη «γ») προκύπτει από την αφαίρεση του πληθυσμού των επιλέξιμων περιοχών «α» στην ΕΕ των 27 από τη συνολική μέγιστη κάλυψη που προβλέπεται στην παράγραφο 156.
163. Υπάρχουν δύο κατηγορίες περιοχών «γ»:
- 1) περιοχές που πληρούν ορισμένες καθορισμένες προϋποθέσεις και τις οποίες ένα κράτος μέλος μπορεί συνεπώς να χαρακτηρίσει ως περιοχές «γ», χωρίς να υφίσταται ανάγκη για οποιαδήποτε περαιτέρω αιτιολόγηση (στο εξής: προκαθορισμένες περιοχές «γ»).
  - 2) περιοχές που ένα κράτος μέλος μπορεί, κατά την κρίση του, να χαρακτηρίσει ως περιοχές «γ», υπό την προϋπόθεση ότι το κράτος μέλος αποδεικνύει ότι οι εν λόγω περιοχές πληρούν ορισμένα κοινωνικοοικονομικά κριτήρια (στο εξής: μη προκαθορισμένες περιοχές «γ»).
- 7.3.1. Προκαθορισμένες περιοχές «γ»
- 7.3.1.1. Ειδική κατανομή της κάλυψης «γ» για προκαθορισμένες περιοχές «γ»
164. Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα κράτη μέλη πρέπει να διαθέτουν επαρκή κάλυψη «γ» για να είναι σε θέση να χαρακτηρίσουν ως περιοχές «γ» τις περιοχές που είχαν χαρακτηριστεί ως περιοχές «α» στον χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων την περίοδο 2017-2020⁷³, αλλά δεν πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστούν περιοχές «α».
165. Η Επιτροπή θεωρεί επίσης ότι τα κράτη μέλη πρέπει να διαθέτουν επαρκή κάλυψη «γ» για να είναι σε θέση να χαρακτηρίζουν ως περιοχές «γ» τις περιοχές με χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού.
166. Οι ακόλουθες περιοχές θεωρούνται προκαθορισμένες περιοχές «γ»:

⁷² Γερμανία κατά Επιτροπής, υπόθεση 248/84, ό.π., σκέψη 19.

⁷³ Ο κατάλογος των περιοχών «α» τροποποιήθηκε το 2016. Βλ. ανακοίνωση της Επιτροπής για την τροποποίηση του παραρτήματος I των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα για την περίοδο 2014-2020 (Ενδιάμεση επανεξέταση των χαρτών περιφερειακών ενισχύσεων) (ΕΕ C 231 της 25.6.2016, σ. 1).

- 1) πρώην περιοχές «α»: περιφέρειες NUTS 2 που είχαν χαρακτηριστεί ως περιοχές «α» κατά την περίοδο 2017-2020.
  - 2) αραιοκατοικημένες περιοχές: περιφέρειες NUTS 2 με λιγότερους από 8 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο ή περιφέρειες NUTS 3 με λιγότερους από 12,5 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο (με βάση τα στοιχεία της Eurostat για την πυκνότητα του πληθυσμού για το 2018).
167. Στο παράρτημα I καθορίζεται η ειδική κατανομή της προκαθορισμένης κάλυψης «γ» ανά κράτος μέλος. Αυτή η κατανομή του πληθυσμού μπορεί να χρησιμοποιείται μόνο για τον χαρακτηρισμό προκαθορισμένων περιοχών «γ».
- 7.3.1.2. Χαρακτηρισμός των προκαθορισμένων περιοχών «γ»
168. Τα κράτη μέλη μπορούν να χαρακτηρίζουν ως περιοχές «γ» τις προκαθορισμένες περιοχές «γ» που αναφέρονται στην παράγραφο 166.
169. Όσον αφορά τις αραιοκατοικημένες περιοχές, τα κράτη μέλη θα πρέπει καταρχήν να χαρακτηρίζουν περιφέρειες NUTS 2 με λιγότερους από 8 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο ή περιφέρειες NUTS 3 με λιγότερους από 12,5 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να χαρακτηρίζουν τμήματα περιφερειών NUTS 3 με λιγότερους από 12,5 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο ή άλλες παρακείμενες περιοχές που γειτνιάζουν με τις εν λόγω περιφέρειες NUTS 3, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω περιοχές έχουν λιγότερους από 12,5 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο. Για τις πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές, τα κράτη μέλη μπορούν να χαρακτηρίζουν περιφέρειες NUTS 2 με λιγότερους από 8 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο ή άλλες μικρότερες παρακείμενες περιοχές που γειτνιάζουν με τις εν λόγω περιφέρειες NUTS 2, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω περιοχές έχουν λιγότερους από 8 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο και ότι ο πληθυσμός των πολύ αραιοκατοικημένων περιοχών μαζί με αυτόν των αραιοκατοικημένων περιοχών δεν υπερβαίνει την ειδική κατανομή της κάλυψης «γ» που αναφέρεται στο σημείο 167.
- 7.3.2. *Μη προκαθορισμένες περιοχές «γ»*
- 7.3.2.1. Μέθοδος κατανομής της μη προκαθορισμένης κάλυψης «γ» μεταξύ των κρατών μελών
170. Η μέγιστη κάλυψη των μη προκαθορισμένων περιοχών «γ» στην ΕΕ των 27 προκύπτει από την αφαίρεση του πληθυσμού των επιλέξιμων περιοχών «α» και των προκαθορισμένων περιοχών «γ» από τη συνολική μέγιστη κάλυψη που προβλέπεται στο σημείο 156. Η μη προκαθορισμένη κάλυψη «γ» κατανέμεται στην ΕΕ των 27 με τη μέθοδο που προβλέπεται στο παράρτημα III.
- 7.3.2.2. Δίκτυο ασφαλείας και ελάχιστη πληθυσμιακή κάλυψη
171. Για την εξασφάλιση της συνέχειας στους χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων και ελάχιστου πεδίου δράσης για όλα τα κράτη μέλη, η Επιτροπή θεωρεί ότι κανένα κράτος μέλος δεν θα πρέπει να χάνει περισσότερο από το 30 % της συνολικής του κάλυψης σε σύγκριση με την περίοδο 2017-2020 και ότι όλα τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαθέτουν μια ελάχιστη πληθυσμιακή κάλυψη.

172. Κατά συνέπεια, κατά παρέκκλιση από τη συνολική μέγιστη κάλυψη που προβλέπεται στο σημείο 156, η κάλυψη «γ» για έκαστο κράτος μέλος αυξάνεται ανάλογα με τις ανάγκες, ώστε:
- 1) η συνολική κάλυψη «α» και «γ» κάθε ενδιαφερόμενου κράτους μέλους να μην μειωθεί κατά περισσότερο από 30 % σε σύγκριση με την περίοδο 2017-2020⁷⁴.
  - 2) όλα τα κράτη μέλη να έχουν πληθυσμιακή κάλυψη τουλάχιστον 7,5 % του εθνικού πληθυσμού⁷⁵.
173. Στα παραρτήματα I και II ορίζεται η μη προκαθορισμένη κάλυψη «γ», συμπεριλαμβανομένων του δικτύου ασφαλείας και της ελάχιστης πληθυσμιακής κάλυψης, ανά κράτος μέλος.
- 7.3.2.3. Χαρακτηρισμός των μη προκαθορισμένων περιοχών «γ»
174. Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται από τα κράτη μέλη για τον χαρακτηρισμό των περιοχών «γ» θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν το φάσμα των καταστάσεων στις οποίες μπορεί να είναι δικαιολογημένη η χορήγηση περιφερειακών ενισχύσεων. Τα κριτήρια θα πρέπει, ως εκ τούτου, να αφορούν τα κοινωνικοοικονομικά, γεωγραφικά ή διαρθρωτικά προβλήματα που ενδέχεται να προκύψουν σε περιοχές «γ» και θα πρέπει να παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις ότι η χορήγηση κρατικών ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα δεν θα αλλοιώσει τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που αντίκειται προς το κοινό συμφέρον.
175. Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη μπορούν να χαρακτηρίζουν ως περιοχές «γ» τις μη προκαθορισμένες περιοχές «γ» που ορίζονται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:
- 1) Κριτήριο 1: παρακείμενες περιοχές τουλάχιστον 100 000 κατοίκων⁷⁶. Αυτές πρέπει να βρίσκονται σε περιφέρειες NUTS 2 ή NUTS 3 που έχουν:
    - (i) κατά κεφαλήν ΑΕΠ χαμηλότερο από ή ίσο με τον μέσο όρο της ΕΕ των 27· ή
    - (ii) ποσοστό ανεργίας υψηλότερο από ή ίσο με το 115 % του εθνικού μέσου όρου⁷⁷.
  - 2) Κριτήριο 2: περιφέρειες NUTS 3 με λιγότερους από 100 000 κατοίκους οι οποίες έχουν:
    - (i) κατά κεφαλήν ΑΕΠ χαμηλότερο από ή ίσο με τον μέσο όρο της ΕΕ των 27· ή

⁷⁴ Η συγκεκριμένη πτυχή του δικτύου ασφαλείας ισχύει για τη Γερμανία, την Ιρλανδία, τη Μάλτα και τη Σλοβενία.

⁷⁵ Η συγκεκριμένη ελάχιστη πληθυσμιακή κάλυψη ισχύει για τη Δανία και το Λουξεμβούργο.

⁷⁶ Το συγκεκριμένο κατώτατο όριο πληθυσμού μειώνεται σε 50 000 κατοίκους για τα κράτη μέλη που έχουν μη προκαθορισμένη κάλυψη «γ» για πληθυσμό μικρότερο από 1 εκατομμύριο κατοίκους ή σε 10 000 κατοίκους για τα κράτη μέλη των οποίων ο εθνικός πληθυσμός είναι κάτω από 1 εκατομμύριο κατοίκους.

⁷⁷ Για την ανεργία, οι υπολογισμοί θα πρέπει να βασίζονται στα περιφερειακά στοιχεία που δημοσιεύονται από την εθνική στατιστική υπηρεσία, χρησιμοποιώντας τον μέσο όρο των τριών τελευταίων ετών για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία (κατά τη στιγμή της κοινοποίησης του χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων). Εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, το ποσοστό ανεργίας σε σχέση με τον εθνικό μέσο όρο υπολογίζεται με βάση τα στοιχεία αυτά.

- (ii) ποσοστό ανεργίας υψηλότερο από ή ίσο με το 115 % του εθνικού μέσου όρου.
- 3) Κριτήριο 3: νησιά ή παρακείμενες περιοχές που χαρακτηρίζονται από παρόμοια γεωγραφική απομόνωση (για παράδειγμα, χερσόνησοι ή ορεινές περιοχές) και έχουν:
- (i) κατά κεφαλήν ΑΕΠ χαμηλότερο από ή ίσο με τον μέσο όρο της ΕΕ των 27⁷⁸. ή
- (ii) ποσοστό ανεργίας υψηλότερο από ή ίσο με το 115 % του εθνικού μέσου όρου⁷⁹. ή
- (iii) λιγότερους από 5 000 κατοίκους.
- 4) Κριτήριο 4: περιφέρειες NUTS 3 ή τμήματα περιφερειών NUTS 3 που συγκροτούν παρακείμενες περιοχές, οι οποίες γειτνιάζουν με περιοχή «α» ή συνορεύουν με χώρα εκτός του ΕΟΧ ή της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ).
- 5) Κριτήριο 5: παρακείμενες περιοχές τουλάχιστον 50 000 κατοίκων⁸⁰ που αντιμετωπίζουν μείζονα διαρθρωτική αλλαγή ή σοβαρή σχετική παρακμή υπό την προϋπόθεση ότι τέτοιες περιοχές δεν βρίσκονται σε περιφέρειες NUTS 3 ή παρακείμενες περιοχές που πληρούν τα κριτήρια για να χαρακτηριστούν ως προκαθορισμένες περιοχές ή τα κριτήρια 1 έως 4⁸¹.
176. Για τους σκοπούς της εφαρμογής των κριτηρίων που αναφέρονται στο σημείο 175, η έννοια των παρακείμενων περιοχών αναφέρεται σε ολόκληρες τοπικές διοικητικές μονάδες (LAU)⁸² ή σε ομάδα LAU⁸³. Μια ομάδα LAU θα θεωρείται ότι αποτελεί

⁷⁸ Για τον υπολογισμό του αν τέτοια νησιά ή παρακείμενες περιοχές έχουν κατά κεφαλήν ΑΕΠ χαμηλότερο από ή ίσο με τον μέσο όρο της ΕΕ των 27, το κράτος μέλος μπορεί να χρησιμοποιεί στοιχεία που παρέχονται από την εθνική στατιστική υπηρεσία του ή άλλες αναγνωρισμένες πηγές.

⁷⁹ Για τον υπολογισμό του αν τέτοια νησιά ή παρακείμενες περιοχές έχουν ποσοστό ανεργίας υψηλότερο από ή ίσο με το 115 % του εθνικού μέσου όρου, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν στοιχεία που παρέχονται από την εθνική στατιστική υπηρεσία τους ή άλλες αναγνωρισμένες πηγές.

⁸⁰ Το συγκεκριμένο κατώτατο όριο πληθυσμού μειώνεται σε 25 000 κατοίκους για τα κράτη μέλη που έχουν μη προκαθορισμένη κάλυψη «γ» για πληθυσμό μικρότερο από 1 εκατομμύριο κατοίκους ή σε 10 000 κατοίκους για τα κράτη μέλη των οποίων ο συνολικός πληθυσμός είναι κάτω από 1 εκατομμύριο κατοίκους ή σε 5 000 κατοίκους για νησιά και παρακείμενες περιοχές που χαρακτηρίζονται από παρόμοια γεωγραφική απομόνωση.

⁸¹ Για την εφαρμογή του κριτηρίου 5, το κράτος μέλος πρέπει να αποδείξει ότι η περιοχή αντιμετωπίζει μείζονα διαρθρωτική αλλαγή ή σοβαρή σχετική παρακμή συγκρίνοντας τις οικείες περιοχές με την κατάσταση άλλων περιοχών του ίδιου κράτους μέλους ή άλλων κρατών μελών με βάση κοινωνικοοικονομικούς δείκτες σχετικά με τις στατιστικές διάρθρωσης των επιχειρήσεων, τις αγορές εργασίας, τους λογαριασμούς των νοικοκυριών, την εκπαίδευση ή άλλους παρόμοιους δείκτες. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν τα στοιχεία που παρέχονται από την εθνική στατιστική υπηρεσία τους ή άλλες αναγνωρισμένες πηγές. Για τα εδάφη που προσδιορίζονται για στήριξη από το ΤΔΜ (Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης) σε εδαφικό σχέδιο δίκαιης μετάβασης ενός κράτους μέλους που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή, η αιτιολόγηση αυτή δεν απαιτείται, καθώς η διαρθρωτική αλλαγή θεωρείται ότι αποδεικνύεται στο πλαίσιο του σχεδίου δίκαιης μετάβασης.

⁸² Οι τοπικές διοικητικές μονάδες (LAU) ορίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση μιας κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS), όπως τροποποιήθηκε με τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό 2019/1755 της Επιτροπής, της 8ης Αυγούστου 2019 (ΕΕ L 270 της 24.10.2019).

⁸³ Ωστόσο, το κράτος μέλος δύναται να χαρακτηρίσει τμήματα LAU, υπό την προϋπόθεση ότι ο πληθυσμός της LAU υπερβαίνει το ελάχιστο πληθυσμιακό όριο που απαιτείται για τις παρακείμενες περιοχές σύμφωνα με τα κριτήρια 1 ή 5 (συμπεριλαμβανομένης της μείωσης των ορίων του πληθυσμού για τα εν λόγω

παρακείμενη περιοχή εάν κάθε περιοχή της ομάδας συνορεύει διοικητικά με άλλη περιοχή της ομάδας⁸⁴.

177. Η συμμόρφωση με την πληθυσμιακή κάλυψη που επιτρέπεται για κάθε κράτος μέλος θα αξιολογείται με βάση τα πλέον πρόσφατα στοιχεία σχετικά με τον συνολικό πληθυσμό των κατοίκων των οικείων περιοχών, όπως δημοσιεύονται από την εθνική στατιστική υπηρεσία.

7.4. Μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης που ισχύουν για τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις

178. Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης που ισχύουν για τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τη φύση και την έκταση των ανισοτήτων μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών της ΕΕ. Οι εντάσεις ενίσχυσης θα πρέπει, συνεπώς, να είναι υψηλότερες σε περιοχές «α» απ' ό,τι σε περιοχές «γ».

7.4.1. Μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης σε περιοχές «α»

179. Η ένταση ενίσχυσης για μεγάλες επιχειρήσεις σε περιοχές «α» δεν πρέπει να υπερβαίνει:

- 1) το 50 % σε περιφέρειες NUTS 2 των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι χαμηλότερο από ή ίσο με το 55 % του μέσου όρου της ΕΕ των 27·
- 2) το 40 % σε περιφέρειες NUTS 2 των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι υψηλότερο από το 55 % και χαμηλότερο από ή ίσο με το 65 % του μέσου όρου της ΕΕ των 27·
- 3) το 30 % σε περιφέρειες NUTS 2 των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΠ υπερβαίνει το 65 % του μέσου όρου της ΕΕ των 27.

180. Οι εντάσεις ενίσχυσης που καθορίζονται στην παράγραφο 179 μπορούν να αυξηθούν κατά έως 20 ποσοστιαίες μονάδες σε εξόχως απόκεντρες περιοχές που έχουν κατά κεφαλήν ΑΕΠ χαμηλότερο από ή ίσο με το 75 % του μέσου όρου της ΕΕ των 27 ή κατά έως 10 ποσοστιαίες μονάδες σε άλλες εξόχως απόκεντρες περιοχές.

181. Οι εντάσεις ενίσχυσης που καθορίζονται στο σημείο 179 μπορούν επίσης να αυξηθούν στις περιοχές που αναφέρονται στις ενότητες 7.4.4 και 7.4.5, στον βαθμό που η ένταση της ενίσχυσης για μεγάλες επιχειρήσεις στη συγκεκριμένη περιοχή δεν υπερβαίνει το 70 %.

7.4.2. Μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης σε περιοχές «γ»

182. Η ένταση ενίσχυσης για μεγάλες επιχειρήσεις δεν πρέπει να υπερβαίνει:

- 1) το 20 % σε αραιοκατοικημένες περιοχές και σε περιοχές (περιφέρειες NUTS 3 ή τμήματα περιφερειών NUTS 3) που έχουν χερσαία σύνορα με χώρα εκτός του ΕΟΧ ή της ΕΖΕΣ·

κριτήρια) και ότι ο πληθυσμός των τμημάτων της εν λόγω LAU ανέρχεται τουλάχιστον στο 50 % του ελάχιστου πληθυσμού που απαιτείται σύμφωνα με το εφαρμοστέο κριτήριο.

⁸⁴ Για τα νησιά, τα διοικητικά σύνορα περιλαμβάνουν τα θαλάσσια σύνορα με άλλες διοικητικές μονάδες του οικείου κράτους μέλους.

- 2) το 15 % σε πρώην περιοχές «α»·
- 3) το 10 % σε μη προκαθορισμένες περιοχές «γ» που έχουν κατά κεφαλήν ΑΕΠ άνω του 100 % του μέσου όρου της ΕΕ των 27 και ποσοστό ανεργίας κάτω του 100 % του μέσου όρου της ΕΕ των 27.
- 4) το 15 % σε άλλες μη προκαθορισμένες περιοχές «γ»·
183. Σε πρώην περιοχές «α» η ένταση ενίσχυσης της τάξης του 15 % που καθορίζεται στην παράγραφο 182 σημείο 2 μπορεί να αυξηθεί κατά έως και 5 ποσοστιαίες μονάδες έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024.
184. Εάν μια περιοχή «γ» γειτνιάζει με περιοχή «α», οι εντάσεις ενισχύσεων που καθορίζονται στο σημείο 182 στις περιφέρειες NUTS 3 ή σε τμήματα των περιφερειών NUTS 3 εντός της συγκεκριμένης περιοχής «γ» που γειτνιάζουν με την περιοχή «α» μπορούν να αυξηθούν ανάλογα με τις ανάγκες, ώστε η διαφορά στην ένταση των ενισχύσεων μεταξύ των δύο περιοχών να μην υπερβαίνει τις 15 ποσοστιαίες μονάδες.
185. Οι εντάσεις ενισχύσεων που καθορίζονται στην παράγραφο 182 μπορούν επίσης να αυξηθούν στις περιοχές που αναφέρονται στην ενότητα 7.4.5.
- 7.4.3. *Αυξημένες εντάσεις ενισχύσεων για τις ΜΜΕ*
186. Οι εντάσεις ενίσχυσης που προβλέπονται στις υποενότητες 7.4.1 και 7.4.2 μπορούν να αυξηθούν κατά έως και 20 ποσοστιαίες μονάδες για μικρές επιχειρήσεις ή έως και 10 ποσοστιαίες μονάδες για μεσαίες επιχειρήσεις⁸⁵.
- 7.4.4. *Αυξημένες εντάσεις ενισχύσεων για εδάφη που προσδιορίζονται για στήριξη από το ΤΔΜ⁸⁶*
187. Οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης που προβλέπονται στην υποενότητα 7.4.1 μπορούν να αυξηθούν κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες για εδάφη που προσδιορίζονται για στήριξη από το ΤΔΜ σε εδαφικό σχέδιο δίκαιης μετάβασης κράτους μέλους που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω εδάφη βρίσκονται σε ενισχυόμενες περιοχές σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης⁸⁷.
- 7.4.5. *Αυξημένες εντάσεις ενίσχυσης για τις περιφέρειες που αντιμετωπίζουν μείωση πληθυσμού*
188. Οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης που προβλέπονται στην υποενότητα 7.4.1 μπορούν να αυξηθούν κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης που προβλέπονται στην υποενότητα 7.4.2 μπορούν να αυξηθούν κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες για τις περιφέρειες NUTS 3 που αντιμετώπισαν μείωση πληθυσμού κατά ποσοστό άνω του 10 % κατά την περίοδο 2009-2018⁸⁸.

⁸⁵ Οι αυξημένες εντάσεις ενισχύσεων για ΜΜΕ δεν ισχύουν για τις ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλα επενδυτικά σχέδια.

⁸⁶ Η παρούσα ενότητα θα εφαρμόζεται μόνον εάν εκδοθεί κανονισμός σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής που αναφέρεται στην υποσημείωση 12.

⁸⁷ Οι χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων μπορούν να επικαιροποιούνται σε αυτή τη βάση εάν οι περιοχές δεν είναι ακόμη γνωστές κατά την έγκριση του χάρτη.

⁸⁸ Βλ. παράρτημα IV.

7.5. Κοινοποίηση των χαρτών περιφερειακών ενισχύσεων και αξιολόγησή τους

189. Μετά τη δημοσίευση των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να κοινοποιήσει στην Επιτροπή έναν ενιαίο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2022 έως την 31η Δεκεμβρίου 2027. Κάθε κοινοποίηση θα πρέπει να περιλαμβάνει τις πληροφορίες που προσδιορίζονται στο παράρτημα V.
190. Η Επιτροπή θα εξετάσει για κάθε κράτος μέλος τον οικείο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων που κοινοποιήθηκε και, εάν ο χάρτης πληροί τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, θα εκδώσει απόφαση για την έγκρισή του. Όλοι οι χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων θα δημοσιευτούν στην *Επίσημη Εφημερίδα* και θα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών.

7.6. Τροποποιήσεις

7.6.1. Πληθυσμιακό απόθεμα

191. Ένα κράτος μέλος δύναται, με δική του πρωτοβουλία, να αποφασίσει να δημιουργήσει ένα απόθεμα εθνικής πληθυσμιακής κάλυψης το οποίο θα συνίσταται στη διαφορά μεταξύ της μέγιστης πληθυσμιακής κάλυψης για το εν λόγω κράτος μέλος, όπως κατανέμεται από την Επιτροπή⁸⁹, και της κάλυψης που χρησιμοποιείται για τις περιοχές «α» και «γ» που καθορίζονται στον χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων του συγκεκριμένου κράτους μέλους.
192. Εάν ένα κράτος μέλος αποφασίσει να δημιουργήσει το εν λόγω απόθεμα, μπορεί, ανά πάσα στιγμή, να χρησιμοποιήσει το απόθεμα αυτό για να προσθέσει νέες περιοχές «γ» στον χάρτη του μέχρι να φτάσει την εθνική μέγιστη κάλυψη. Για τον σκοπό αυτό, το κράτος μέλος μπορεί να χρησιμοποιεί τα πιο πρόσφατα κοινωνικοοικονομικά στοιχεία που παρέχονται από την Eurostat ή την εθνική στατιστική υπηρεσία του ή άλλες αναγνωρισμένες πηγές. Ο πληθυσμός των σχετικών περιοχών «γ» θα πρέπει να υπολογίζεται με βάση τα πληθυσμιακά δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για την κατάρτιση του αρχικού χάρτη.
193. Το κράτος μέλος πρέπει να ενημερώνει την Επιτροπή κάθε φορά που προτίθεται να χρησιμοποιήσει το πληθυσμιακό του απόθεμα για την προσθήκη νέων περιοχών «γ» προτού προβεί σε τέτοιου είδους τροποποιήσεις.

7.6.2. Ενδιάμεση επανεξέταση

194. Το 2023 θα πραγματοποιηθεί ενδιάμεση επανεξέταση των χαρτών περιφερειακών ενισχύσεων, λαμβανομένων υπόψη των επικαιροποιημένων στατιστικών. Έως τον Ιούνιο του 2023 η Επιτροπή θα κοινοποιήσει τις λεπτομέρειες αυτής της ενδιάμεσης επανεξέτασης.

---

⁸⁹ Βλέπε παράρτημα I.

8. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ 2014-2020

195. Στην κοινοποίησή του σύμφωνα με το σημείο 189, ένα κράτος μέλος μπορεί επίσης να συμπεριλάβει τροποποίηση του χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων του για την περίοδο 2014-2021⁹⁰ με σκοπό την αντικατάσταση των περιοχών που είναι επιλέξιμες για ενίσχυση βάσει των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020 με τις περιοχές που είναι επιλέξιμες για ενίσχυση στον χάρτη που θα εγκριθεί από την Επιτροπή σύμφωνα με το σημείο 190 των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών. Ο αναθεωρημένος χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων θα ισχύει από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της Επιτροπής σχετικά με την κοινοποιηθείσα τροποποίηση του χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων για την περίοδο 2014-2021 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021. Στην εν λόγω απόφαση θα αναφέρονται επίσης οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης που ισχύουν στις περιοχές που είναι επιλέξιμες για ενίσχυση βάσει του τροποποιημένου χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων για την περίοδο 2014-2021, οι οποίες αντιστοιχούν στις μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης που καθορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020. Ο τροποποιημένος χάρτης θα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020, σύμφωνα με την παράγραφο 179 των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών.
196. Οι κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020 τροποποιούνται ως εξής:
- 1) Η παράγραφος 20 στοιχείο ιη) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
«ως “χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων” νοείται ο κατάλογος των περιοχών που έχουν οριστεί από ένα κράτος μέλος σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, ή στις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα που εφαρμόζονται από την 1η Ιανουαρίου 2022, και έχουν λάβει την έγκριση της Επιτροπής.»
  - 2) Μετά την παράγραφο 185, παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος 185α:
«5.6.3. Τροποποίηση σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα που εφαρμόζονται από την 1η Ιανουαρίου 2022
185α. Ένα κράτος μέλος μπορεί να ζητήσει τροποποίηση του χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων του σύμφωνα με την ενότητα 7.6 των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα που εφαρμόζονται από την 1η Ιανουαρίου 2022.»

⁹⁰ Ο χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων που εγκρίθηκε από την Επιτροπή σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020, ο οποίος ισχύει για την περίοδο από την 1η Ιουλίου 2014 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021.

9. ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

197. Η Επιτροπή θα εφαρμόζει τις αρχές που καθορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση της συμβατότητας όλων των κοινοποιήσιμων περιφερειακών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν ή πρόκειται να χορηγηθούν μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2021.
198. Οι κοινοποιήσεις καθεστώτων περιφερειακών ενισχύσεων ή μέτρων ενίσχυσης που πρόκειται να χορηγηθούν μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2021 δεν μπορούν να θεωρούνται ολοκληρωμένες έως ότου η Επιτροπή εκδώσει απόφαση σχετικά με την έγκριση του χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων για το οικείο κράτος μέλος σύμφωνα με τις ρυθμίσεις που περιγράφονται στην υποενότητα 7.5.
199. Η εφαρμογή των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών θα οδηγήσει σε ορισμένες αλλαγές των κανόνων που διέπουν τις περιφερειακές ενισχύσεις στην ΕΕ. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο να επανεξεταστεί η εγκυρότητα της αιτιολόγησης και της αποτελεσματικότητας όλων των υφιστάμενων⁹¹ καθεστώτων περιφερειακών ενισχύσεων, συμπεριλαμβανομένων των καθεστώτων επενδυτικών ενισχύσεων και ενισχύσεων λειτουργίας, των οποίων η διάρκεια εκτείνεται πέραν του 2021.
200. Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή προτείνει τα ακόλουθα κατάλληλα μέτρα στα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 1 της Συνθήκης:
- 1) τα κράτη μέλη πρέπει να περιορίσουν την εφαρμογή όλων των υφιστάμενων καθεστώτων περιφερειακών ενισχύσεων σε ενισχύσεις που πρόκειται να χορηγηθούν το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021·
  - 2) τα κράτη μέλη πρέπει να τροποποιήσουν άλλα υφιστάμενα καθεστάτα οριζόντιων ενισχύσεων τα οποία παρέχουν ειδική μεταχείριση για τις ενισχύσεις σχεδίων σε ενισχυόμενες περιοχές, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι ενισχύσεις που πρόκειται να χορηγηθούν μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2021 είναι σύμφωνες με τον χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων που ισχύει κατά την ημερομηνία χορήγησης των ενισχύσεων·
  - 3) τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιβεβαιώσουν την αποδοχή των μέτρων που προτείνονται στα σημεία 1) και 2) εντός ενός μηνός από τη δημοσίευση των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών στην *Επίσημη Εφημερίδα*.

10. ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

201. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου⁹² και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής⁹³, τα κράτη μέλη οφείλουν να υποβάλλουν ετήσιες εκθέσεις στην Επιτροπή.

⁹¹ Τα μέτρα ενίσχυσης που τίθενται σε εφαρμογή βάσει του ΓΚΑΚ δεν χαρακτηρίζονται ως υφιστάμενα καθεστάτα ενισχύσεων. Τα καθεστάτα ενισχύσεων που εφαρμόζονται κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης δεν χαρακτηρίζονται ως υφιστάμενα καθεστάτα ενισχύσεων, εκτός εάν θεωρούνται υφιστάμενες ενισχύσεις σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2015, περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του άρθρου 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 248 της 24.9.2015, σ. 9).

⁹² Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2015/1589 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2015, περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του άρθρου 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (ΕΕ L 248 της 24.9.2015, σ. 9).

202. Τα κράτη μέλη οφείλουν να τηρούν λεπτομερή αρχεία σχετικά με όλα τα μέτρα ενισχύσεων. Τα αρχεία αυτά πρέπει να περιέχουν όλες τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για να αποδειχθεί ότι έχουν τηρηθεί οι όροι που αφορούν τις επιλέξιμες δαπάνες και τις μέγιστες εντάσεις ενισχύσεων. Τα κράτη μέλη οφείλουν να τηρούν τα αρχεία αυτά επί 10 έτη από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης και να τα παρέχουν στην Επιτροπή κατόπιν σχετικού αιτήματος.

11. ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗ

203. Η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να τροποποιήσει τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, ανά πάσα στιγμή, εφόσον αυτό κριθεί απαραίτητο για λόγους πολιτικής ανταγωνισμού ή για να ληφθούν υπόψη άλλες ενωσιακές πολιτικές και διεθνείς δεσμεύσεις ή για οποιονδήποτε άλλο βάσιμο λόγο.

---

⁹³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 140 της 30.4.2004, σ. 1).